

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för utbildningsvetenskap

Synen på män i förskolan

En genusstudie

Författare Jonas Ask och Hans Malmqvist

År 2016

Examensarbete, Grundnivå (yrkesexamen), 15 hp
Pedagogik
Förskolläraryrket
Kursnamn Examensarbete i pedagogik

Handledare: Calle Carling
Examinator: Peter Gill

Förord

Vi vill börja med att tacka alla som har gjort att denna undersökning har varit möjlig att genomföra. Ett extra stort tack till förskolorna som deltog i vår undersökning utan er skulle denna undersökning aldrig blivit av. Detta ämne, män i förskola, har varit både intressant och berikande att arbeta med. Det har varit både med- och motgångar under resans gång som gett oss tankeställningar, insikter och i vissa fall även uppgivenhet, kring detta ämne som kan vara känsligt för vissa att prata om. Hoppas ni som nu läser finner denna undersökning lika intressant som vi gjorde.

Ask, J. & Malmqvist, H. (2016). *Synen på män i förskolan: En genusstudie*. Examensarbete, Högskolan i Gävle, Akademin för utbildning och ekonomi.

Abstrakt

Syftet med denna studie var att forska kring hur synen är på männen i förskolan, ett ämne som fortfarande kan kännas spönt och olustigt att prata om då folk både vill få in fler män i förskolan men samtidigt är rädda för att något otäckt, exempelvis pedofili ska drabba barnen. Tidigare forskning i ämnet har gjorts kring manlighet och kvinnlighet medan denna studie fokuserar mer på själva mannen som person. Det råder stor brist på material i ämnet från föräldrarnas perspektiv och därför kommer vår forskning att fokuseras mest kring detta. Genom enkäter och intervjuer har vi samlat in materialet och analyserat dem med genusperspektiv för att lättare se skillnader och likheter till tidigare forskning. Resultatet pekar på att trots ett jämställdhetstänk, där kvinnor och män har lika mycket att bidra med, lever vissa könsstereotypiska mönster och roller vidare i vår vardag.

Nyckelbegrepp

Genusperspektiv, föräldraperspektiv, män i förskolan, maskuliniteter, misstankar, medias påverkan

Innehåll

1 Inledning	4
1.1. Varför vill vi forska kring detta	5
1.2 Syfte och frågeställningar i denna undersökning	5
1.2.1. Frågeställningar:	5
2 Bakgrund	6
2.1. Våra erfarenheter från verksamheten	6
2.2 Medias bild av män i förskolan	7
2.3 Tidigare forskning - Vad säger forskningen hittills om män i förskola	8
2.3.1 Misstänkta män.....	8
2.3.2 Vad är manligt?	9
2.3.3. Varför män i förskolan?.....	12
2.3.4. Diskussion om tidigare forskning.....	13
2.3.5. Vad kan vi dra för slutsats från tidigare forskning	14
3 Metod	15
3.1. Konfidentiellt	16
3.2. Varför genusperspektiv?	16
3.3. Enkät	17
3.4. Intervju	18
3.5. Att få tag i förskolor till empiriska materialet till studien	19
3.5.1. Urval	19
3.6 Bearbetning och analys av empirin	20
4. Resultat	20
4.1. Enkäter	20
4.1.1. Föräldrarnas svar	21
4.1.2 Pedagogernas svar	26
4.2. Intervju	29
5. Diskussion/analys av resultat	31
6. Slutsats av studien	34
6.1. Hur ser synen ut på män som arbetar i förskolan?	34
6.2. Påverkar media hur allmänheten ser på män i förskolan?	35
6.3. Vidare forskning	35
7. Referenser	36
Bilagor	38

1 Inledning

Det råder en stor efterfrågan från kommunerna på fler män i förskolan. Vi förskollärarys studenter får ofta höra om hur det ur en jämställdhetssyn är viktigt med fler män som pedagoger på förskolor. Ett av argumenten är att i både Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016a) samt Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Skolverket, 2016a) lyfts det att alla verksamheter och pedagoger aktivt ska arbeta för att motverka stereotypa könsroller samt främja för att flickor och pojkar ska ges samma möjligheter utan traditionella könsmonster. Riddersporre (2010) nämner i sin text att en jämnare fördelning mellan könen leder till mindre diskriminering och sexism.

Både Sommer, Pramling Samuelsson och Hundeide (2011) samt Organisation for Economic Cooperation and Development (2006), hädanefter förkortat till OECD, lyfter att regeringar ser ett livslångt lärande som nyckeln till ökat humankapital, vilket läggs redan i förskolan. Genom att förbättra barns lärande skapas bättre framtida medborgare - en slags investering för framtiden. Ett steg av denna förbättring är att länder eftersträvar att få fler män att arbeta i förskolan men tyvärr innebär en kvinnodominerad arena såväl lägre lön som status. En ökad tillgång av män i förskolan skulle resultera i ökad mångfald men samtidigt innebära ett argument för högre löner (OECD, 2006). Birgerstam (1997) skriver att det är viktigt att höja barnomsorgens status som yrke. Många kvinnodominerade yrken innehåller ett pressat arbetsschema där främsta uppgiften blir att skapa ett flyt i vardagen för att få allt att gå ihop. I förskolan får det pedagogiska ta ett steg bakåt för att främja omsorgen och Birgerstam trycker på vikten att få personalen att sluta arbeta i det tysta och faktiskt uppmärksamma chefer samt högre distanser vad de faktiskt gör i sitt arbete samt vad de får i lön för detta. Birgerstam skriver även att män och kvinnor i förskolan har kanske olika strategier och metoder men är lika seriösa i sitt arbete för att skapa en bra verksamhet i både omsorg och inläring. Att skapa en god relation i arbetslaget samt till föräldrarna är av stor vikt och pedagoger av bägge könen säger att en god självkänedom i yrkesrollen är en viktig grund till kompetenta handlingar.

Men vad tycker föräldrar och pedagoger egentligen om att männen är på väg in i en kvinnodominerad arbetsgrupp? Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (2015), hädanefter förkortad till SKL (2015), idealiseras männen på grund av sin minoritet samtidigt som de av samma anledning blir misstänkta som sexuella förbrytare, på grund av föreställningar att mäns sexualitet är okontrollerbar eller till och med farlig. SKL (2015) menar även att män möts av så många förväntningar på sig att vissa blir

motsägelsefulla, till exempel att män ska vara manliga förebilder samtidigt som de ska göra samma saker som kvinnor. Undersökningar kring ämnet män i förskolan har varit få menar SKL (2015) och därför har vi valt att forska kring hur synen på män i förskolan är i dagens samhälle för att upptäcka vilka förväntningar som finns om dem.

1.1. Varför vill vi forska kring detta

Vi har stött på både positiv och negativ respons från allmänheten av att det kommer in fler män i förskolans verksamhet. Somliga har bemött detta med att de tycker det är bra med fler män i förskolan för att pojkarna ska få förebilder samt för att skapa ett mer könsblandat arbetslag medan andra har haft mer traditionella tankar kring könsroller och därför menat att män inte förväntas behöva göra vissa sysslor i förskolan, som till exempel att byta blöjor. Om de senare åsikterna är dominerande inom förskolan skulle männens intåg i förskolan inte bidra till ett jämlikare arbetslag.

1.2 Syfte och frågeställningar i denna undersökning

Syftet med denna studie var att få en inblick hur synen på män i förskola är samt hitta föreställningar och eventuella omedvetna förväntningar som finns kring dessa män.

1.2.1. Frågeställningar:

- Hur ser synen ut på män som arbetar i förskolan?
- Påverkar media hur allmänheten ser på män i förskolan?

2 Bakgrund

För att lyckas svara på våra forskningsfrågor måste vi ha en bra grund att utgå ifrån. Hur ser forskningen ut kring detta ämne internationellt sett och hur ser den ut i Sverige? Vad kan våra egna erfarenheter bidra i denna undersökning? Vi valde att använda oss av genusperspektiv för att kunna hitta eventuella könsstereotypiska mönster och könsroller i datan som vi samlade in i vår undersökning. Vi ville undersöka detta då det i både Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016a) samt Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Skolverket, 2016b) lyfts det att alla verksamheter och pedagoger aktivt ska arbeta för att motverka stereotypa könsroller samt främja för att flickor och pojkar ska ges samma möjligheter utan traditionella könsmönster.

2.1. Våra erfarenheter från verksamheten

Vi nämnde tidigare att vi har mötts av både positiva och negativa responser när vi ha befunnits oss på förskolor. Dels har vi mötts av förväntan att vi ska för barnen bli en modell för hur män ska agera och vara. Det har inträffat flera gånger att någon har frågat varför inte vi går och spelar fotboll eller bandy med barnen. En av oss är intresserad av de sporterna medan den andre inte är det och vi menar att denna förväntan på att en man ska kunna göra det är något som behöver arbetas bort. Vi har även erfarenheter att det på förskolan har varit skillnad på vilka uppgifter som vi förväntas att utföra utifrån vårt kön. Vi kände först tveksamheter med att söka till förskolläraryrket då vi växt upp med det könsstereotypiska mönstret att förskola var ett arbete för kvinnor. Efter mycket skrivelser kring pedofiler på förskolor under 1990-talet fick vi snabbt bilden att en man på förskola fick just den stämpeln, pedofil. Den ena av oss träffade på sitt gamla arbete en man som arbetade inom förskola som inte alls verkade mötas av dessa tankar. Många föräldrar tyckte om honom utan att han behövde bevisa att han passade i yrket, vilket inspirerade den ena av oss att söka till förskolläraryrket.

Under de senaste åren har vi haft diskussioner kring förskollärare där folk berättat att männen ofta inte stannar länge i barngrupperna. Vissa menar att männen går vidare till administrativa tjänster som exempel biträdande förskolechef, vilket bland annat styrks av SKL (2015) som tar upp att 10 % av förskolechefer är män och att flera studier pekar på att män avancerar fort till positioner med bättre lön. Andra berättar att de män som de träffat inom förskola senare bytte till ett annat läraryrke. Detta får oss att undra om synen

att män varken vill eller ska vara med de yngre barnen fortfarande finns kvar, vare sig det är medvetet eller inte.

2.2 Medias bild av män i förskolan

Tidningar och andra medier uppmärksammar männen i förskolan vanligtvis i samband med någon negativ händelse. I Leijnses artikel (2016, 25 september) i tidningen Sydsvenskan kan vi läsa om förskollärarstudenterna Olsson och Sandberg som i sin studie gick igenom tidningar från Svenska dagbladet och Aftonbladet från april 2014 till april 2016. Av sammanlagt 97 artiklar handlade 93 om sexuella övergrepp som män i personalen eller praktikanter misstänktes för. Med sådana siffror i hand är det lätt att förstå oron folk kan känna inför män i förskolan. Detta är ännu en av anledningarna till varför vi har valt att fokusera kring ämnet män i förskolan samt tar upp vår forskningsfråga om medias påverkan i synen.

I de tidningsartiklar som är positiva till män i förskola trycker många på vikten av manliga förebilder till barnen och att männen kan tillföra något till förskolan. Tidigare jämställdhets- och biträdande utbildningsminister Maria Arnholm (FP) som ansvarade över förskolan fick frågan hur hon ställde sig till kvotering när det gäller att få in män i förskolan. Hon kände sig tveksam till att ge män extra poäng för att de ska komma in på förskollärarytbildningen. Däremot kunde man ta viss hänsyn när man anställer menade hon. Om det finns en manlig och en kvinnlig sökande som är jämbördiga så väljer de mannen. Vid en punkt kanske det vänder och de väljer kvinnan istället (Ulrika Sundström, 2013, 28 februari).

I Pedagogiska magasinet kan vi läsa Olssons (2012, 1 maj) tankar kring förväntningar på män i förskola. Han är kritiskt till tanken att män behövs som förebild till pojkarna och för att papporna ska känna sig mer bekväma på förskolan. *“Jag blir lite generad av de könsstereotypa föreställningarna om manlig gemenskap”* skriver han och tar upp att om flickorna har 19 kvinnor att välja mellan blir det ett uttryck för mångfald och variation. Vad innebär det då att pojkarna kanske träffar en (1) man som då får bära upp hela tanken på maskulinitet? *“Vem vill representera ett kön? Inte jag.”* skriver han.

2.3 Tidigare forskning - Vad säger forskningen hittills om män i förskola

Under denna del kommer vi fördjupa oss i den forskning som redan har gjorts kring män i förskola. Av de artiklar vi fann har vi valt att dela in forskningen i tre teman som de berör.

2.3.1 Misstänkta män

En biverkan med att män har börjat arbeta inom förskolans verksamhet är att de ofta, i alla fall internationellt sett, faller under vad Pruitt (2015) väljer att kalla för en *diskurs av misstänksamhet*. Sumsion (2000) bekräftar att män inom kvinnodominerande yrken ofta blir väldigt iögonfallande och utsatta för misstankar. Om en man är ogift eller på något sätt bryter mot den rådande könsnormen för män väcks tvivel hos föräldrarna samt andra vuxna och de blir ofta noga granskade att de inte utgör ett hot mot barnen (Pruitt, 2015). Denna brist av män i förskolan har lett till *diskursen av misstänksamhet*, som jämför männen som antingen symboler för hög status eller för hot. Misstänksamheten har formats av flera aspekter, bland annat från kulturen samt media, och märker män på förskola som *onormala* samt stämplade dem ofta som homosexuella, pedofiler eller feminina (Sumsion, 2000 och Pruitt, 2015). Detta leder i sin tur till en sträng uppsikt kring vad männen har för sexualitet, hur ofta de är ensamma med barnen samt hur mycket tillgivenhet och beröring de ger barnen.

Under sin studie upptäckte Pruitt (2015) att det inte fanns några manliga pedagoger alls på småbarnsavdelningarna på den skola han utförde studien. Anledningen var att det fanns en regel som förbjöd män att följa barnen, speciellt flickorna, till toaletten utan sällskap av en kvinnlig pedagog. Denna regel skapades i första hand för att lugna eventuella föräldrar som inte vill att en man är ensam med deras barn. Den här typen av misstanke behöver inte ha en verklig händelse som grund för att regeln ska skapas. En stereotypisk mansroll är att mannen gärna söker sig till yngre flickor i sin jakt på kärlek eller sex och många av de kvinnliga pedagogerna i undersökningen säger att det i samhället finns en skräck för pedofiler på förskolor som i regel riktas mot männen även om det lika troligt kan finnas kvinnliga pedofiler. Denna regel menar Pruitt förhindrar männen att kunna vara till hjälp överallt i sitt arbete och förstärker bland annat könsroller samt hierarkisystem. Även om personalen accepterar denna regel och liknande tycker flera av de kvinnliga anställda att en regel ska gälla för alla och inte bara för det ena könet.

En självbevarande strategi som används av män inom förskolan för att minska misstankarna mot dem är ”att göra kön”. Målet är då att förskollärarna inte visar upp sig som ett hot mot könsrollerna. En av de manliga förskollärarna, som Pruitt ger namnet Bob, berättar för honom att han har märkt av de granskade blickarna från föräldrar och känt att han måste hävda sin plats genom att poängtera vilket bra försvar han, som är stor och stark, blir mot farliga inkräktare på förskolan. Han höjer statusen på sig själv och menar att han är första försvarslinjen mot potentiella hot samtidigt som han sänker statusen på kvinnorna på skolan eftersom de inte är lika starka som han.

En förskollärare måste kunna bygga upp en tillit från barnen. Barn ska kunna känna att de kan vända sig till pedagogen när de behöver tala om något, be om hjälp, är ledsna eller vill visa sin uppskattning (Pruitt, 2015). En annan manlig pedagog, Bill, talar om att han är en mycket känslös person som gärna ger och får kramar då han tror detta bygger upp förtroendet hos barnen men när barnen vill pussas säger han ifrån då han inte vill att det ska misstolkas av andra. Bob vinner barnens förtroende genom att han har många liknande intressen som dem i form av serier och tv-spel. Han tror även att barnen varken skulle gilla eller lita på honom om han var våldsam eller förgreps sig på dem. Bob menar att barnen som visar tillit till honom borde räcka som bevis för att han är en bra förskollärare men ändå finner han sig själv ofta med att prata om sitt eget barn för att hävda sin omsorgsfulla sida och sexualitet. Även i Sumsions (2000) undersökning beskriver en intervjuad hur den anpassar sitt agerande efter sina kollegor för att inte sticka ut i arbetslaget.

Pruitt (2015) drar slutsatsen av sin studie att denna diskurs av misstänksamhet inom förskola, som kan influera till att män stängs ute från vissa arenor, även ger dem en ursäkt till att inte hantera de mindre attraktiva delarna av arbetet som blöjbyten och att ta hand om nerkissade kläder. Detta förstärker i sin tur könsrollerna och skapar en ojämlikhet mellan könen vilket vi kommer diskutera mer om i nästa tema.

2.3.2 Vad är manligt?

Innan vi fördjupar oss i vad de tidigare forskningarna skriver om manlighet behöver vi först titta närmare på vad Connell (1999) skriver om maskulinitet för att lättare förstå de manliga förväntningarna. Connell skriver att det finns fyra olika kategorier kring maskulinitet och förklarar kort vad dessa innebär. Den första kategorin, *hegemonisk maskulinitet*, innebär att det finns ett accepterat mönster i kulturen, verksamheterna och i

allmänna övertygelser som tillåter män att fortsätta stå över kvinnorna. I nästa kategori, den *underlydande maskuliniteten*, hittar vi det och dem som inte passar in i den första kategorins domäner, som till exempel homosexuellas maskulinitet. I *Delaktig/Medhjälpande maskulinitet* finns de män som får fördelarna med hegemoni genom att underordna kvinnor utan att använda en stark version av manlig dominans. Och den sista kategorin, *marginaliserad maskulinitet*, hittar vi samspelet mellan kön och andra sociala grupper som exempelvis klass eller ras och har en viss koppling den hegemoniska maskuliniteten. Minoriteter i denna kategori, som förslagsvis en fattig, mörkhyad man kan lätt bli accepterad och hurrad som en professionell atlet, exempelvis inom fotboll, men har svårt att få samma stöd i de politiska rummen.

Som vi skrev i förra temat beskriver Sumsion (2000) hur förskolan ses som en arbetsplats för kvinnor. Brownhill (2014) nämner att det fortfarande finns homofobiska tankegångarna samt pedofiluppfattningarna om män i förskolan och att en allmän uppfattning är att dessa män behöver utmana de tankegångarna genom att vara ordentligt maskulina samt vara en fysisk ledare för att undvika dessa misstankar. Brownhill beskriver vidare hur forskning har visat att föräldrar var angelägna att män som förskollärare inte visade något intresse för konst eller poesi och det vara bara några få föräldrar som önskade att konstnärliga, omtänksamma, omvårdnadsfulla och känslomässigt uttrycksfulla män blev en del av deras barns liv. Brownhill tar upp att en studie har kommit fram till att pojkar föredrar en hög nivå av auktoritet, kunskap samt intelligens. Dessa kommentarer om vad pojkar föredrog stärker påståenden om att manliga förskollärare blir en modell för de stereotypiska könsförväntningar som redan finns. Sumsion (2000) tar upp hur sport har en inverkan kring vad som förväntas av män inom förskolan och att speciellt fotboll är en av nyckelkomponenterna som passar in på vilka kvalitéer eller egenskaper som är associerade med den manliga förebilden inom förskolan. Hedlin och Åberg (2013) skriver också om hur män förväntas spela fotboll med barnen, klättra i träd, snickra och göra mycket annat som kvinnor inte gör vilket visar på en sexistisk syn i förskolan. Andra menar att männen ofta blir alltiallor som gör många andra saker i huset istället för att vara med barnen. Brownhill (2014) beskriver hur svårt det är för män som förskollärare att demonstrera alternativa former till maskulinitet för andra förväntar att de ska använda sig av de mer traditionella manliga kvaliteterna som makt, auktoritet samt aggressivitet.

Sumsion (2000) lyfter fördelarna med att barn får uppleva pedagoger av båda könen. Det är som Yin och Yang, att båda tillför olika delar och att delarna balanserar varandra. Hedlin och Åberg (2013) stärker Sumsion (2000) med att skriva att det behövs ett könsblandat arbetslag eftersom män och kvinnor är olika och kan komplettera varandra. Förskollärare ska agera som förebilder för barnen och att det behövs både manliga och kvinnliga förebilder till detta. Några kvinnliga studenter i Hedlin och Åbergs (2013) undersökning tog upp att det lätt blir mycket skvaller eller tjafs i grupper med bara kvinnor och därför skulle fler män bidra till ett bättre arbetsklimat då dessa inte förväntas tycka om sådant. Att barnen ska få se män och kvinnor göra samma saker används som ett argument för att ha män i förskolan vilket Hedlin och Åberg (2013) lyfter är en bra motivering. Nordberg (2005) skriver även att kvinnlig personal förväntas vara en traditionell kvinnlighet och att manliga pedagoger antas vara mer jämställda än andra män på grund av sitt yrkesval. Men samtidigt menar Hedlin och Åberg (2013) att det finns en risk för att arbetsuppgifterna ändå blir uppdelade efter könen vilket istället stärker de traditionella könsmönstren samt stereotypa könsrollerna som banar väg åt förväntningar på både kvinnor och män.

Den stora sociala kontexten påverkar både organisationer samt individer menar Pruit (2015) och skriver även att ändringen av synen kring män på förskolan handlar lika mycket om utbildning som att göra folk medvetna om den sociala konstruktionen av kön. Han hoppas att fokuset flyttas från bristen på män i förskolan till att genus påverkar både förskola och skola samt att det i sin tur leder till en djupare förståelse av de underliggande spänningar som finns kring knutpunkten mellan den sociala konstruktionen av kön och förskolan. Författaren Sumsion (2000) drar slutsatsen att män som förskollärare kan hjälpa till att motverka könsrollerna genom att visa barn samt vuxna att både män och kvinnor kan arbeta inom kvinnodominerade yrken.

En motivering till varför fler män ska in i förskolan är att om det finns fler män som förskollärare kan det bidra till att bryta ner de olika könsmönstren som finns och att det kan bidra till en reform i samhället. I nästa tema ska vi titta närmare på fler argument till varför män ska arbeta inom förskola.

2.3.3. Varför män i förskolan?

Många i Hedlin och Åbergs (2013) studie upplever att det är en positiv attityd från alla parter till att ha in män i förskolan. Orsakerna till detta är otydligt men en anledning verkar vara att män, som vi nämnde tidigare, agera lite mer vilt i sitt sätt att leka samt bidra med nya och roliga idéer. Nordberg (2005) skriver hur män inom förskolan förväntas tillföra verksamheten vissa delar och uppleva verksamheten samt förskolemiljön på ett liknande sätt bara för att de kategoriseras som män. Två viktiga kvalitéer som förväntas från män är att de ska vara tillförlitliga samt visa upp en positiv attityd till att lära sig nya saker (Brownhill, 2014). En annan allmän förväntad kvalité på en man som förskollärare är att personen är disciplinerad men det anser inte Brownhill som menar att forskning visar att disciplin inte anses vara grund för den manliga modellen inom förskolan. Brownhill (2014) lyfter att män inom förskolan kan identifiera sina kvalitéer men troligtvis kommer de bli formade av de förväntningar och behov som finns från barnen, föräldrar samt sina kollegor. Därför blir det komplicerat för män som förskollärare att kunna vara den positiva modellen som det formas av omgivningen.

Barn behöver män som förebilder, speciellt i skilsmässofamiljer men samtidigt finns en undran om männen klarar av det jobbet som förväntas av dem (Hedlin och Åberg, 2013). Författaren Brownhill (2014) skriver att det är en populär åsikt kring män i förskolan, speciellt från förskolechefer, att de som förskollärare är till en fördel för pojkarna inom förskolan som redan kan befinna sig i en situation där det inte fanns någon man i deras närvaro. Männen i förskolan blir då en fadersfigur för barn som tillhör familjer som bara har en mamma. Detta populära tankesätt föreslår att män inom förskolan ska agera som starka modeller och genom detta, öka pojkarnas akademiska motivation, hur de betar sig samt hur de är engagerade på olika nivåer. Brownhill lyfter även att det finns en kontroversiell förväntning, att om det finns mer förskollärare som är män kommer problemen med bråkiga pojkar att lösas. Samtidigt har män som arbetar inom förskolan en viktig uppgift att kunna erbjuda barn en mindre stereotyp bild av män menar Brownhill, till exempel genom att, som Hedlin och Åberg (2013) samt Sumsion (2000) skrev, göra samma saker som kvinnorna på avdelningen. Även Havung (2000) skriver att män och kvinnor fullbordar varandra genom att vara säregna men även kunna göra samma arbeten. Därför behövs männen i förskolan så barnen kan se att även män kan byta blöjor, torka av bord och andra sysslor vilket kommer ge barnen en bredare syn kring bland annat könsroller.

Hedlin och Åberg (2013) trycker på att fokus inte bör ligga på att få in fler män i förskolan utan istället bör det ligga på att skapa arbetslag som är blandade i både kön, ålder, erfarenheter och kulturer. Sumsion (2000) menar att oavsett de olika skillnaderna som finns mellan förskollärare kommer en större inblandning av män i förskolan att påverka både förskolan och hur varje man inom förskolan väljer att se på sig själv, på genus och på vilken position de har mot andra individer, till exempel aggressiv eller försiktig.

2.3.4. Diskussion om tidigare forskning

Samtliga forskningar tar upp att förskolan ses som ett yrke för kvinnor då dessa förväntas att ta hand om barn. När ett av könen dominerar ett yrke brukar folk säga att yrket har blivit könsmärkt (Riddersporre, 2010). Detta stärker Havungs (2000) text om att män är av ett underrepresenterat kön i förskolan, vars verksamhet är starkt kvinnodominerad. Män på förskolan förväntas fortfarande att göra stereotypa saker som att laga grejer och leka mera häftigt och fysiskt med barnen samtidigt som deras lämplighet kring blöjbyten ifrågasätts (Pruit, 2015). Den tidigare forskningen har visat att internationellt sett får män som arbetar inom förskolan en lägre maskulinitet och ses som homosexuell eller feminin. I de värsta fallen möts männen av tron att de är pedofiler som kommer skada barnen.

De forskningar som berör vad som förväntas på män i förskolan stämmer in på våra egna uppfattningar och tankar kring vad som förväntas av män i förskolan. Att vara en man på förskola är en utmaning och det finns, som Brownhill (2014) lyfter, misstankar kring mäns sexuella läggning inom förskolan samt att en man som förskollärare måste visa sig extra maskulin. Det argumentet stärks av hur Riddersporre (2010) beskriver att det är en norm inom förskolan att vara heterosexuell och att en förskollärare ska agera på ett sätt som stämmer in på den normen. Sumsion (2000) lyfter att män inom förskolan har en stor roll i att bryta ner de traditionella könsmonstren som existerar i samhället och stärka alla människors lika värde oavsett kön samt visa att det är möjligt att jobba med sitt drömyrke oavsett kön. Detta stärks av Hedlin och Åberg (2013) som i sin forskning skriver om hur traditionella könsmonster finns i förskolan och vilka förväntningar som männen i verksamheten får samt att deltagare i undersökningen trycker på att folk måste våga ifrågasätta och utmana dessa könsmonster och könsroller.

Sommer, Pramling Samuelsson och Hundeide (2011) beskriver i sin bok hur det i en rapport lyfts att jämställdheten mellan könen fortfarande är långt borta och att lärare fortsätter förmedla stereotypa könsroller. Därför är det, som Sumsion (2000) skriver, viktigt att lyfta att det är upp till varje enskild man inom förskolan att konstruerar sin syn på genus och visa för barn redan i förskolan att oavsett kön kan du bli det du vill för att motverka de klyftorna mellan könen som finns i samhället. Brownhill (2014) skriver att risken finns att det kan vara de män som arbetar som förskollärarna själva som sätter vilka förväntningar som finns, men att forskningar har visat att förväntningarna är konstruerade av andra och särskilt om man tar in förväntningarna som finns från föräldrar och kollegor. Att de roller och beteenden mannen som förskolläraren väljer att använda sig av handlar inte bara om hur situationen är utan även anpassar sig efter hur andra förväntar sig hur de ska agera i situationerna. Att motverka könsklyftorna i samhället är en del för att kunna erbjuda en bra utbildning och det stämmer in på hur OECD (2006) beskriver hur de flesta regeringar i världen eftersträvar att kunna erbjuda en bra utbildning för sitt land.

I de ovan nämnda forskningarna ser vi ingen större förändring kring de förväntningar folk kan ha kring män i förskola trots att forskningarna sträcker sig över en tidsperiod på 15 år. Samtliga forskningar tog upp pedagogers samt blivande pedagogers upplevda förväntningar från folk kring manliga och kvinnliga egenskaper medan vi fokuserade mer på själva männen i förskolan och vad folk anser om dem.

2.3.5. Vad kan vi dra för slutsats från tidigare forskning

Förskolläraryrket ses fortfarande överlag som ett feminint yrke och om män som arbetar med detta inte håller sig till de rådande könsnormerna blir de ifrågasatta i sin lämplighet att vistas på förskolan. Även om fler män i förskolan kan vara bra bör fokuset ligga på lärarnas kompetenser, erfarenheter och lämplighet för yrket istället för på vilket kön personerna har.

Precis som i Sumsions (2000) undersökning, jämför Birgerstam (1997) kvinnligt och manligt med den kinesiska framställningen av det kosmiska dualistiska systemet, där yin symboliserar kvinnlighet och yang symboliserar manlighet. Två likvärdiga krafter som är varandras motsatser men arbetar i symbios skapar en starkare kraft än en enda. De som klarar av att hämta kunskap från både sin kvinnliga och manliga sida skapar en medelväg mellan dessa tankar som leder till fler alternativ och handlingsfrihet än hos dem som enbart använder sig av ett kvinnligt alternativt manligt arbetssätt. Vi

tolkar att Birgerstams (1997) text är en bekräftelse kring att vi måste våga utmana könsrollerna och könsmönstren för att kunna växa som person och växa som professionell förskollärare, för att kunna förverkliga läroplanens mål att motverka könsmönster.

Efter att analyserat den tidigare forskningen kring män i förskolan jämförde vi den med våra egna uppfattningar om ämnet. Vi utgick från detta när vi skapade vår enkät till undersökningen kring synen på män i förskolan. Vi valde att utforma enkäten med påståenden som vi kunde urskilja i den tidigare forskningen. Eftersom medias rapporteringar kring män i förskola hade fått oss att känna tveksamheter med att söka till förskolläraryrket samt gett oss det könsstereotypiska mönstret att förskola var ett arbete för kvinnor valde vi att skapa ett påstående kring medias roll i synen på män i förskolan.

3 Metod

För att få fram andra data än den som kom upp i tidigare forskningen valde vi att använda oss av enkäter som skickades ut till både föräldrar och pedagoger på två olika förskolor, den ena i en större stad och den andra på en mindre ort. Vi valde att göra detta för att kunna se mönster om uppfattningen kring män i förskola skiljde sig mellan storleken på orterna. Brownhill (2014) använde sig av enkäter i sin undersökning men de riktades enbart till män där de skulle svara vilka egenskaper de ansåg vara viktigast hos manliga rollmodeller. Ingen av de tidigare forskningarna hade frågat ut föräldrarna vad de ansåg eller förväntade sig av män i förskola vilket vi tycker är av en betydande faktor våra forskningsfrågor. Föräldraperspektivet i förhållande till män i förskolan har det forskats sällan om (SKL, 2015). Med hjälp av enkäterna kan vi få möjligheten att hitta mönster i svaren som antingen stärker eller underminera den tidigare forskningen kring män i förskola som har nämnts i studien.

Vi valde även att intervjua en pedagog på varje förskola som ställde upp för att få in mer detaljerad data till vår undersökning och även för att öka möjligheten till djupare svar kring våra påståenden. På grund av tidsbrist valde vi att genomföra intervjuerna innan enkätundersökningen var avslutad. Nackdelen med detta var att vi inte kunde veta på förhand vilka svar som kunde skilja sig som störst mellan de olika orterna samt deltagarna och därför kunde vi inte veta vilka påståenden i enkäten vi kunde behöva

fördjupa oss i. Trots detta upplevde vi att svaren från intervjuerna kunde ge oss en fördjupad förståelse till enkätsvaren.

3.1. Konfidentiellt

Vi ville att de som deltog i undersökningen skulle känna sig trygga och säkra med att delta i vår undersökning vilket ledde till att vi valde att följa Vetenskapsrådets (2011) forskningsetiska principer. För att följa dessa principer valde vi att börja enkäten med en kortfattad information där vi meddelade att samtliga deltagare i undersökningen skulle delta anonymt samt att alla uppgifter skulle behandlas i största mån konfidentiellt och enbart användas för att besvara våra forskningsfrågor. Vi skrev även om hur chanserna för en korrekt analys av datan ökade med fler besvarade enkäter men även att allt deltagandet var frivilligt. Vi har ändrat om vissa delar i svaren samt även använt oss av figurerade namn när vi hänvisar till personer i vår undersökning för att skydda deras identitet.

3.2. Varför genusperspektiv?

En klassisk uppfattning av könsmonster är att flickor leker med dockor och pojkar leker med bilar. Men folk som har varit en dag på en förskola ser att många flickor leker med bilar och att pojkar gärna är med och leker i dockvrån. Det händer lätt att könsmonster blir en norm och glöms bort i vardagen vilket gör det svårt att upptäcka dessa utan hjälpande verktyg, till exempel bilder av stereotypa pojkar och flickor (Svaleryd, 2003). Connell (1999), som skrev om de fyra maskuliniteterna, skriver att genus är en social praktik som inte är reducerad till kroppen men som hela tiden hänvisar till kroppar och det kroppar gör. Detta innebär att biologin inte bestämmer de sociala reglerna utan det gör genus.

Även om det finns två biologiska kön så existerar det ingen skarp gräns mellan de sociala och de psykologiska könen utan snarare är de som två områden som går in lite i varandra vilket betyder att kvinnor eller män är lite av bägge könen samt att enskilda individer inte behöver följa könsmodellen fullt ut (Birgerstam, 1997). Enligt Svaleryd (2003) innehåller begreppet genus den samlade moderna forskningen kring kön samt ett system kring vad som räknas som manligt och dess motsats, kvinnligt. Genus är något som hela tiden finns runt omkring oss och påverkar oss. Hon menar att genus är vad sociala system och kulturella arv formar oss till men att dessa även ger oss möjligheten att förändra och överskrida gränserna mellan manligt och kvinnligt. Därför anser vi att

genusperspektivet är ett viktigt verktyg för att vi ska kunna analysera vårt insamlade material kring synen på män i förskolan.

3.3. Enkät

För att samla in vårt empiriska material bestämde vi oss för att använda ett digitalt media för att få ut våra enkäter. Anledningen för detta beslut var av flera motivationer. För det första var det ett enkelt sätt att nå ut till alla deltagarna fort och effektivt. Bryman (2011) nämner i sin bok att många studenter föredrar denna metod just för att det är enkelt och billigt. Hemsidan som enkäten befann sig på sparade automatiskt svaren och gav dessutom oss, om vi ville, möjligheten att försäkra oss om att varje deltagare endast svarade en gång på enkäten (Ejlertsson, 2005). Den andra motivationen var att deltagarna kunde förbli anonyma då hemsidan vi använde oss av inte visade vem som svarade vad. En sista motivation var ur en miljösynpunkt. Då Högskolan i Gävle är miljöcertifierade kom vi fram till att detta arbetssätt passar bäst till deras miljösynpunkt, då vi minskar förbrukningen av papper med hjälp av detta.

Vår enkät var utformad med först en sida med information kring vad undersökningen gick ut på, hur viktigt det är att vi får in så många svar som möjlig samt att allt skedde anonymt. Vi frågade vad deltagaren hade för kön för att eventuellt även jämföra skillnader mellan könen. Deltagarna fick välja mellan att kryssa för om de var man, kvinna eller annat. Denna valmöjlighet bygger också på ett genustänk. Svaleryd (2003) menar att man kan dela in ett kön på fler sätt än två då de sociala systemen och kulturella arven tillåter oss att göra detta. Detta bekräftar Nationella sekretariatet för genusforskning på sin hemsida (www.genus.se) som tar upp att redan när ett barn föds kan det vara av ett tredje, så kallat atypiskt kön, där det inte går att bedöma av det yttre om barnet tillhör kategorin pojke eller flicka. Sedan fick deltagarna läsa ett antal påståenden kring män som förskollärare för att sedan svara om de håller helt med påståendet, håller med delvis, är tveksam eller håller absolut inte med påståendet alls. Dessa påståenden hade vi baserat på de uppgifter som kommit fram i tidigare forskning. Tanken med fyra svarsalternativ är att vissa människor befinner sig i en gråzon och har svårt att välja ja eller nej. Med hjälp av fler alternativ hoppas vi lättare kunna se åt vilket håll sådana personer lutar åt. På sista sidan finns det plats för deltagarna att skriva egna tankar eller tillägg till påståendena i enkäten. Hela syftet med enkäten var att få en översikt kring de attityder och värderingar deltagarna hade kring de påståenden som togs upp i enkäten (Bjørndal, 2005). Bryman (2011) rekommenderar även att använda sig av

färre öppna frågor i en enkät för att det är lättare att besvara slutna frågor och det var en av anledningarna till att vi valde att använda oss av påståenden med slutna svar.

En nackdel med att skicka ut en enkät via mail är att den lätt glöms bort bland alla andra mail i inkorgen. Därför är det viktigt att uppmärksamma deltagarna hur viktigt det är att de svarar på enkäten. Bästa sättet hade varit att ha ett möte med deltagarna för att informera dem men eftersom vi hade den erfarenheten att föräldrar sällan har den tiden att göra annat än att hämta eller lämna sina barn på förskolan så var vi tvungna att nå dem på ett annat sätt. Vi bestämde därför att skriva ut ett enkelt informationsblad där det förklarades vilka vi var, vad som skulle undersökas samt hur viktigt verktyg genusperspektiv är för att kunna utveckla ett mer jämlikt och jämställt samhälle.

Syftet med enkäten var att kunna uppmärksamma skillnader i åsikter kring män i förskola mellan män och kvinnor samt mindre och större ort. Eftersom syftet var att få fram synen på män i förskolan hade vi utformat frågorna så vi inte använde ordet manliga eller kvinnliga. Detta för att en pedagog kan vara kvinna men ändå ha, vad som i allmänhet betraktas som ett manligt beteende.

3.4. Intervju

Förutom att använda oss av enkäter valde vi även att intervjua en pedagog på varje förskola för att få djupare svar på våra påståenden. Enkäten innehöll förvisso en sådan sida där deltagarna kunde fördjupa sig i sina svar men det var helt frivilligt. En intervju skulle öka våra möjligheter att få en mer djupgående empiri till vår studie. Trots att intervjun skedde innan enkäten var avslutad så fick vi ändå fördjupade svar kring de påståendena som fanns i enkäten. Intervju bestod av samma påståenden som i enkäten och pedagogen fick svara om hen höll med eller inte samt förklara varför. Därför kan intervjuernas upplägg beskrivas som strukturerade intervjuer (Bryman, 2011) eller standardiserade intervjuer med öppna svar (Bjørndal, 2005).

Vi har valt att samla in intervjumaterialet med hjälp av ljudinspelare för att sedan renskriva intervjun för analys av resultatet. Ljudbandspelare och liknande teknik har varit starka analysverktyg till intervjuer skriver Bjørndal (2005) som även menar att intervjuer är det bästa sättet att få en inblick i en annan persons tankar och upplevelser.

3.5. Att få tag i förskolor till empiriska materialet till studien

På grund av andra studier valde vi att skicka ut ett informationsbrev (bilaga 1) i ett mail till förskolechefer över de förskolor vi ansåg passade vår undersökning. Vi beskrev vad vår undersökning skulle komma att handla om och där vi bad om att få tillstånd att genomföra studien på en av deras förskolor. Vi fick intrycket att många av dem som svarade mailet inte hade läst igenom det ordentligt eftersom många skrev att de hade en bra skola med män på som borde passa oss tyckte de. Vi hade skrivit i mailet att vi sökte i första hand skolor utan män då vi var rädda för att dessa skulle kunna bli modeller för vad folk tyckte, vilket vi ansåg kunde ge en felaktig bild av resultatet.

Vår studie möttes av negativt respons. Inte många förskolor svarade att de kunde ställa upp. Vissa av dem menade att de hade haft mycket enkätundersökningar redan och att de tvivlade på att få respons från föräldrarna. Andra skrev att de hade 49 olika modersmål i deras förskolor och ansåg att enkäten skulle behövas översättas till minst tio olika språk vilket vi kände att vi saknade resurserna för att genomföra. Detta är något vi kommer att ta till oss och tänka på tills nästa gång.

Till slut fick vi tag på en förskola i en större ort, vilket vi väljer att benämna som Staden. Denna skola hade män som förskollärare i sitt arbetslag vilket, som vi nämnde tidigare, kan innebära att resultaten återspeglar mer föräldrarnas och personalens syn på just dessa män och inte på män i förskolan i allmänhet. Efter att vi avslutat våra andra studier började vi ringa runt till de förskolechefer vi inte hade kontaktat än och berättade om oss själva, vårt arbete och vår undran om de skulle kunna tänka sig att medverka i studien. Vi fick snabbt tag på en förskola på en mindre ort som vi valt att kalla för "Den mindre orten". Vi skickade ut enkäter (bilaga 2) samt infoblad (bilaga 3) som beskrev vilka vi var och vad vi ville forska kring till våra kontaktpersoner som skickade enkäten vidare till alla vårdnadshavare med barn på en avdelning på vardera förskolorna.

3.5.1. Urval

I denna undersökning var det 13 föräldrar och 11 pedagoger från förskola A i staden samt 12 föräldrar och 7 pedagoger från förskola B från den mindre orten som deltog i denna undersökning. Från förskola A var det två deltagare som inte fullgjorde enkäten i tid och av denna anledning är några resultat baserade på 11 deltagare istället. Då vi ansåg att antalet deltagare var lågt valde vi att redovisa resultatet i procent, där N = antalet deltagare, för att göra det svårare att identifiera deltagarnas identitet.

3.6 Bearbetning och analys av empirin.

Efter att vi stängt enkätundersökningarna (bilaga 2) gick vi igenom resultaten och jämförde svaren från de olika förskolorna med varandra för att kunna hitta mönster eller skillnader mellan dem.

Vi valde att använda oss av samma frågor i intervjun som vi hade använt oss av i enkäten (bilaga 2). Vi intervjuade två förskollärare, en från varje förskola som deltar i undersökningen. De blev intervjuade var för sig vid olika tillfällen. Vi frågade dem på vilket sätt som de ville att vi skulle dokumentera intervjun, antingen genom att filma eller med enbart ljudinspelning. De intervjuade föredrog att använda ljudinspelning och det gick bra för oss. Efter att vi renskrivit intervjuerna valde vi att granska svaren utifrån frågeställning som vi har i undersökningen.

4. Resultat

Nedan kommer vi gå igenom de påståenden som vi fann intressanta att titta närmare på samt de som innehöll mest skillnader i svaren. Vi kommer först att visa svaren för att sedan diskutera lite kort samt hitta skillnader och likheter i svaren från de olika orterna. I enkäterna fick vi även in några kommentarer kring män i förskola som kan passa in och förklara en del av svaren och därför har vi citerat dessa på vissa av svaren.

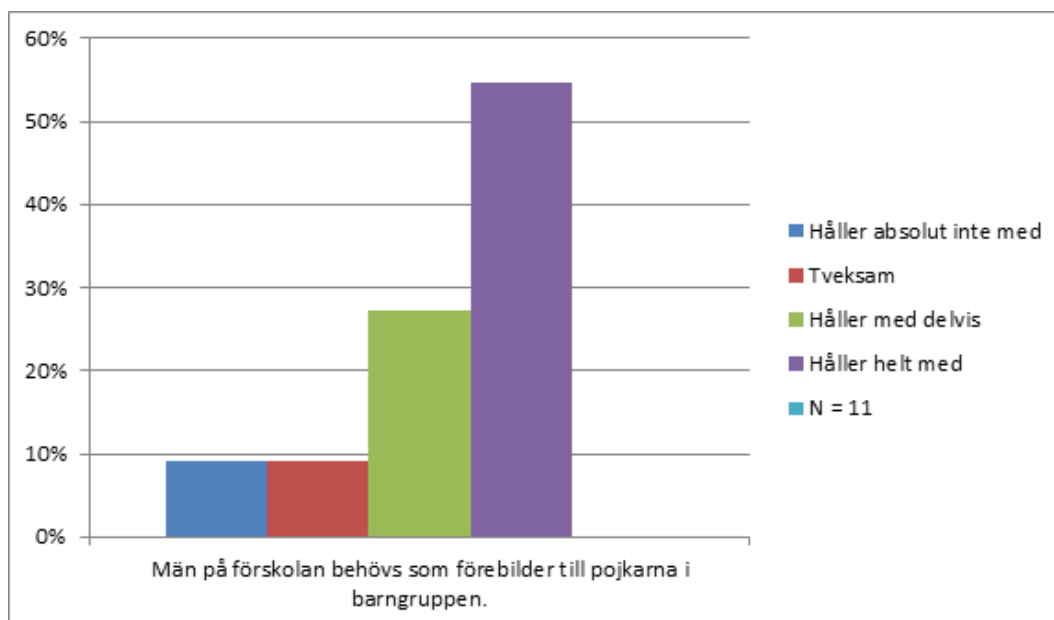
4.1. Enkäter

När vi gick igenom resultaten och jämförde svaren i enkätundersökningarna (bilaga 2) försökte vi finna mönster eller skillnader mellan de olika förskolorna. Bland föräldrarna upptäckte vi fyra påståenden vars svar vi fann mycket intressanta för vår forskning. Även hos Pedagogerna kunde vi hitta två påståenden vars svar väckte frågor hos oss

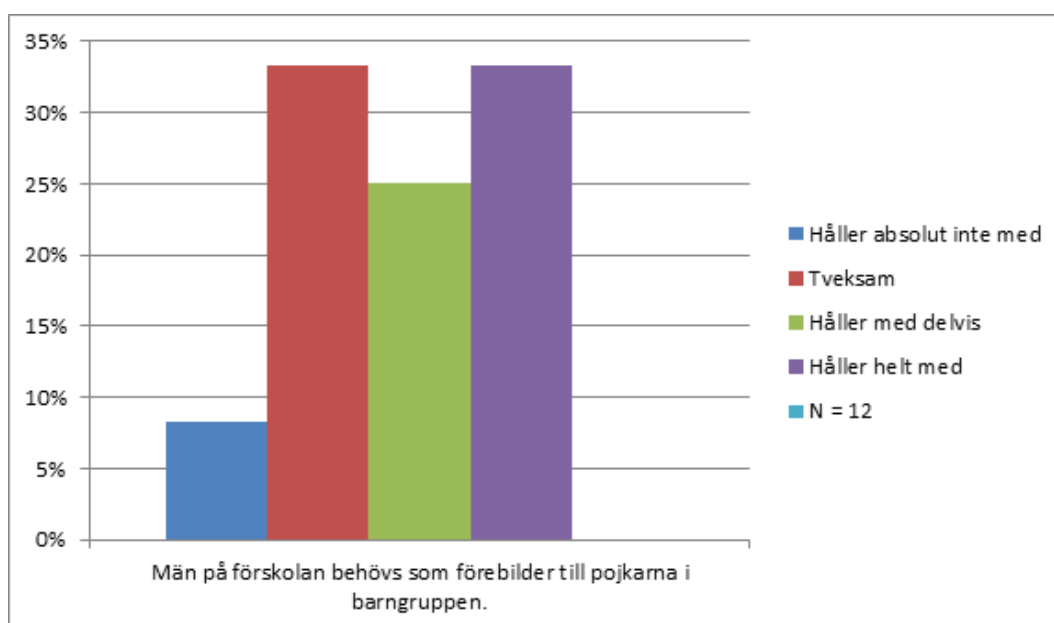
4.1.1. Föräldrarnas svar

Män på förskolan behövs som förebilder till pojkarna i barngruppen

Förskola A Staden

Förskola B Den mindre orten

I dessa resultat kan vi se att de flesta föräldrar håller med om att män i förskolan behövs som förebilder åt pojkarna i barngruppen vilket stärker både Hedlin och Åberg (2013) samt Brownhills (2014) forskning kring manliga förebilder. Samtidigt kan det visa på ett könsmonster som har blivit till en norm som Svaleryd (2003) skriver i sin bok.

Vi kan även ana en viss skillnad mellan orterna. På den mindre ortens förskola B var det en mer jämn fördelning bland föräldrar som var tveksamma, höll med delvis och

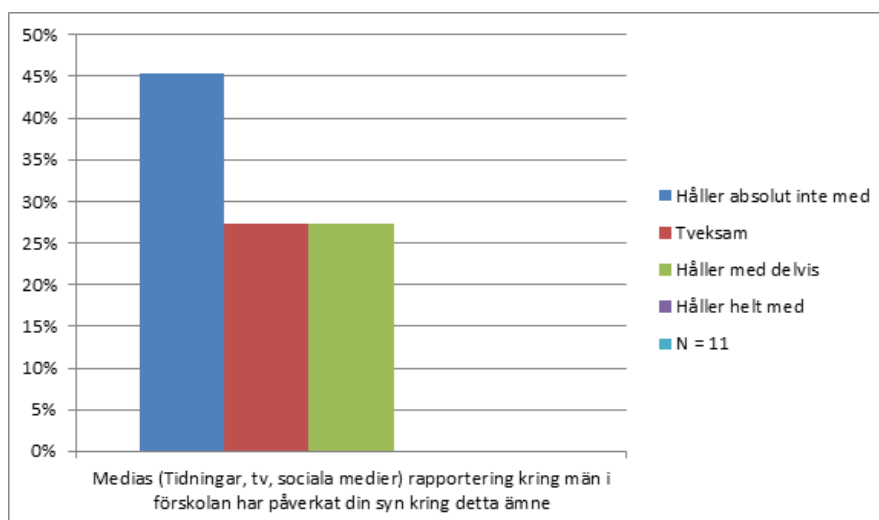
som höll helt med medan på stadens förskola A höll majoriteten med påståendet. Till skillnad från Förskola A, hade B inga män i sitt arbetslag och som vi nämnde tidigare i studien kan detta haft en inverkan på resultatet.

”Mannen kan jobba som förskollärare men jag tycker att mannen ska ta hand om pojkar mer än flickor.”

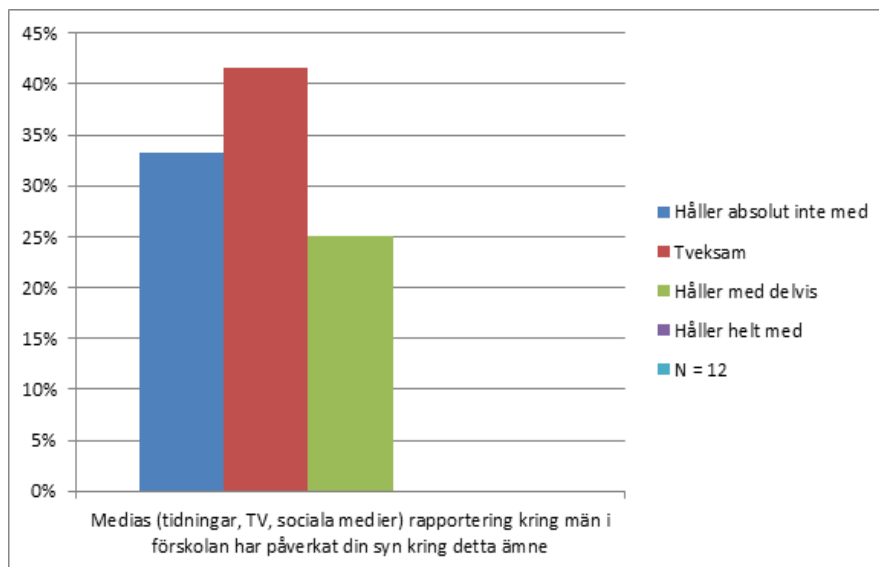
Detta citat stärker enkätens påstående om att män behövs till pojkarna i barngruppen vilket stärker könsrollerna. Samtidigt går det att koppla citatet till vissa delar från Pruitts (2015) diskurs av misstänksamhet.

Medias (Tidningar, tv, sociala medier) rapportering kring män i förskolan har påverkat din syn kring detta ämne

Förskola A - Staden

Förskola B - Den mindre orten

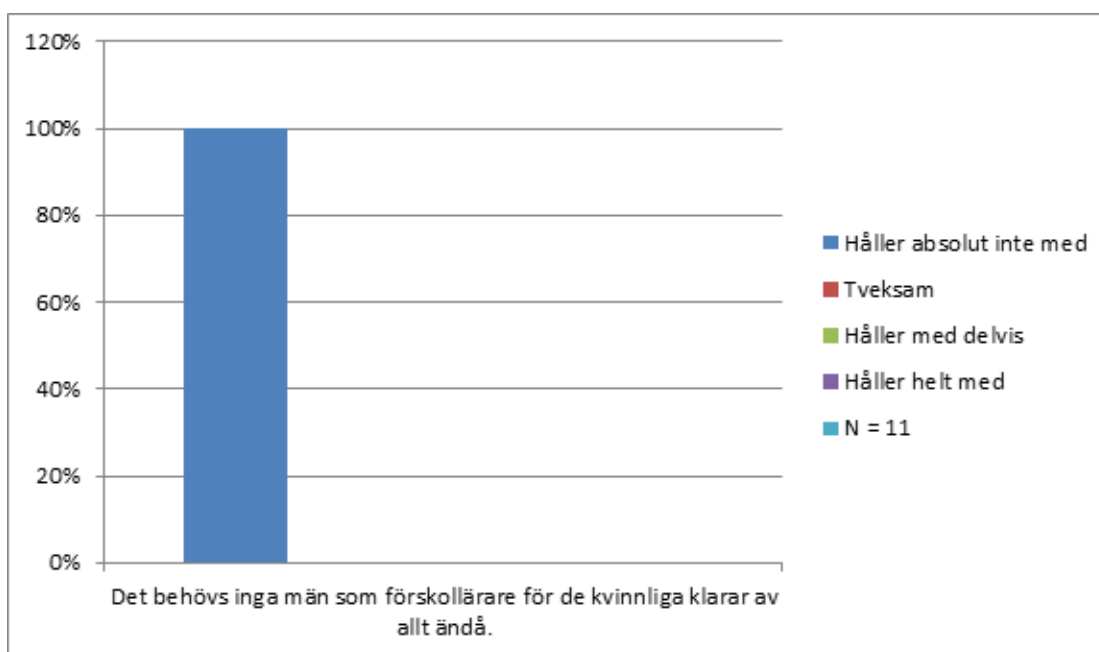

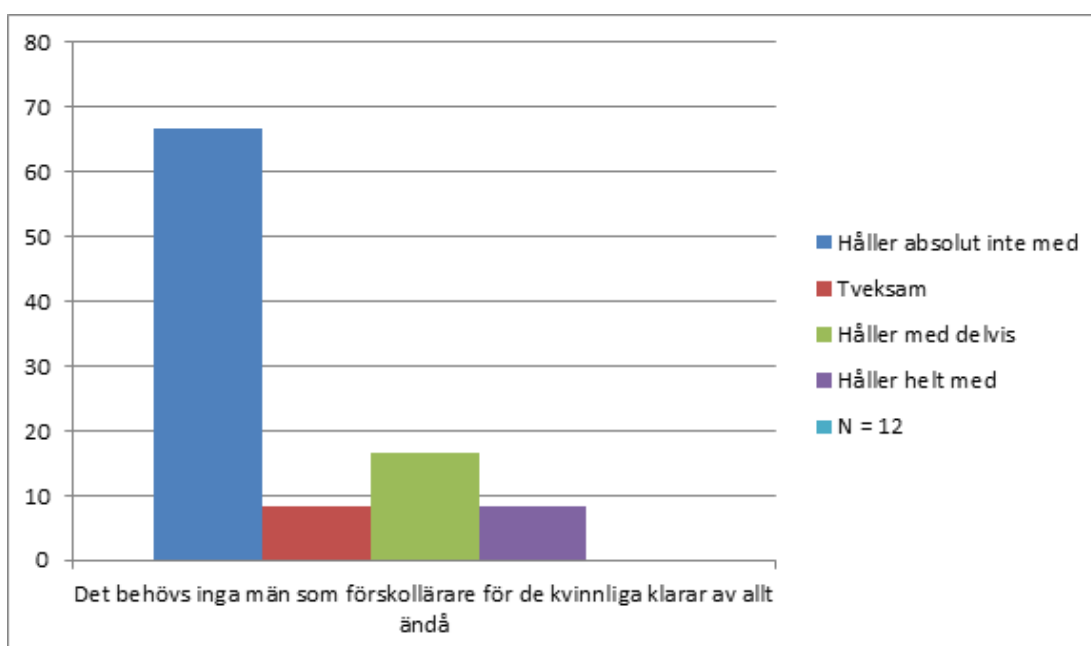
Ingen av förskolorna håller helt med påståendet att medias rapporteringar kunde påverka dem. Däremot ser vi inget självklart svar då svaren är relativt jämna men om vi räknar med "Tveksam" och "Håller med delvis" till samma kategori skulle det kunna delvis stärka vårt påstående som baserades på Pruitts (2015) tankar kring diskursen av misstänksamhet. Detta kommer vi fördjupa oss mer kring i våra intervjuer med pedagoger senare i studien.

Det behövs inga män som förskollärare för de kvinnliga klarar av allt ändå.

Förskola A - Staden

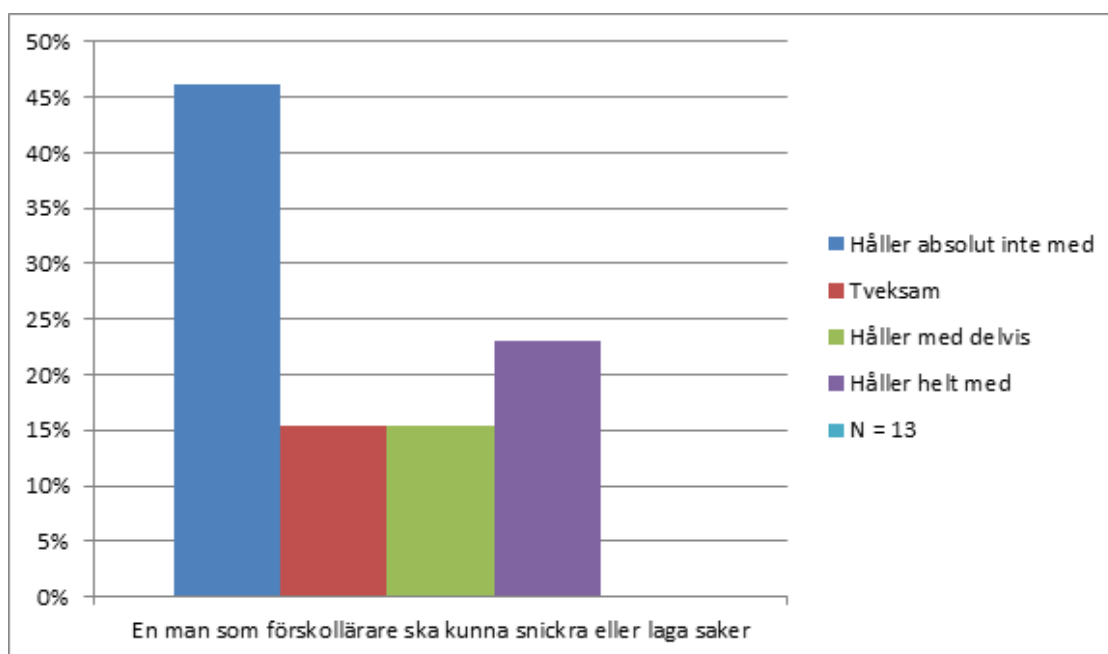
Förskola B - Den mindre orten

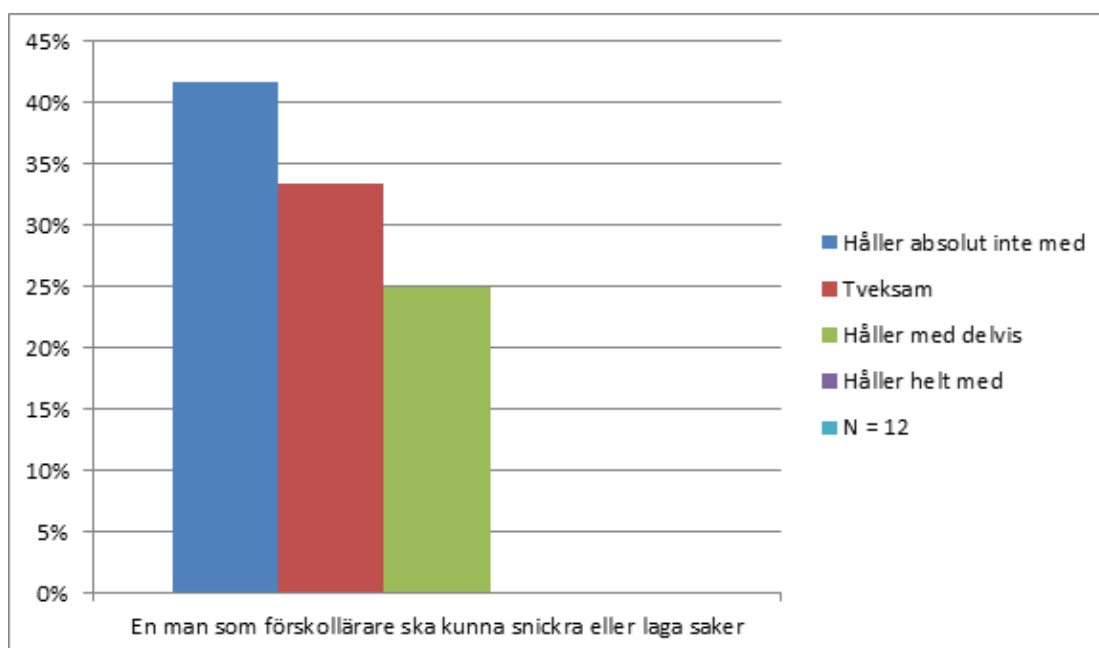
På förskola A som har män som förskollärare höll ingen av föräldrarna med påståendet att kvinnorna i personalen skulle klara allt ändå utan männen. Detta bekräftar Sumsion (2000) samt Hedlin och Åbergs (2013) tankar kring att det behövs ett könsblandat arbetslag på förskolan. Hedlin och Åberg (2013) tar även upp en students åsikt om att även kvinnor kan agera som manliga förebilder vilket skulle kunna vara en anledning till förskola B's resultat.

En man som förskollärare ska kunna snickra eller laga saker

Förskola A - Staden

Förskola B - Den mindre orten

Detta påstående grundar sig i en uppfattning om vad som är manligt och maskulint samt förväntas av män att kunna. Resultatet visar att det till viss del fortfarande existerar sexistiska tankar som liknar dem Hedlin och Åberg (2013) nämner i tidigare forskning. Den största skillnaden i resultat från enkäten är att förskola A's föräldrar som har män i förskolan anser att de ska kunna snickra medan förskola B's föräldrar som inte har några män i förskolan anser att det inte behövs.

Övriga kommentarer som tog upp på sista sidan av bägge enkäterna visar att det råder flera olika uppfattningar kring män i förskola. Vissa ansåg att enkäten var onödig, visade en stark misstro till att folk tänkte som i vissa av påståendena och kunde inte förstå varför vi ville forska kring detta. Det lyfts att även kvinnor kan förgräpa sig på barn och att forskning kring det ämnet kunde vara mer aktuellt.

“Är folk verkligen SÅ trångsynta! Jag blir riktigt förbannad av sånt här SKIT, på ren svenska!”

Många skrev att både män och kvinnor behövs på förskolan samt att de är lika kapabla till att ta hand om barnen. Att ett fall av övergrepp inte ska behöva skapa misstankar till alla män inom förskolan. En förälder erkände att hen har blivit mer orolig för övergrepp efter att hört om förekomna fall men tycker fortfarande att män ska finnas på förskolan och tycker att förskolan behöver arbeta mer kring detta för att förebygga det. Några föräldrar skriver följande åsikter;

“Förskolepersonal ska inneha rätt utbildning och stor vikt ska läggas vid personlighet. Det är viktiga människor som får full tillit från föräldrar att ta hand om det värdefullaste som finns och det kan inte vara vem som helst. Utbildning, kompetens och stort hjärta! Och det är inte könsbestämt!”

“Synen på män i media hade aldrig uppstått om inte en noggrann bakgrundskontroll av män (även kvinnor) gjorts innan anställning samt att situationer där en pedagog lämnas ensam med ett barn inte uppstår. Tillfället möjliggör nyfikenhet precis som "tillfället gör tjuven". En pedagog ska aldrig vistas ensam med barnet utom hörhåll av andra vuxna. Det räcker med ett enstaka ord/blick/tonläge för att ett barn ska bli otrygg. För att inte tala om vad en smekning eller beröring gör mot barnet...//. Tar man bort möjlighet till tillfälle, tas även risken bort.”

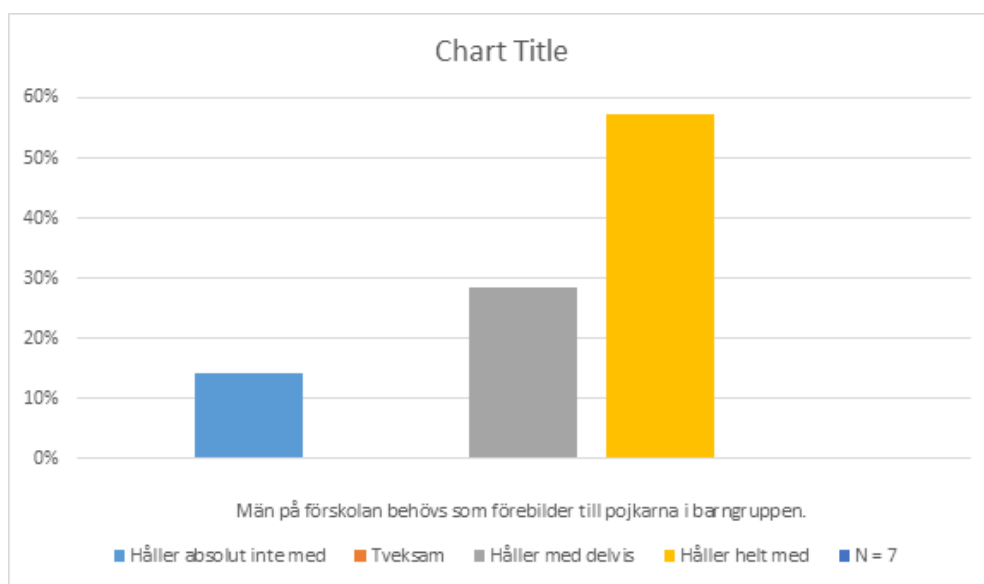
“Till syvende och sist handlar det om pengar och resurser med alltför många barn och för få personal. Fler personal bidrar med mindre arbetsbelastning, mer ork, mer stöd till barn som kräver mer uppmärksamhet, etc. Fler pedagoger bidrar till gladare barn och vuxna samt säkrare tillvaro för barnen under sin tid på förskolan. Det är härligt och underbart att ni tar er tid för denna fråga! Otroligt tacksam förälder :)”

4.1.2 Pedagogernas svar

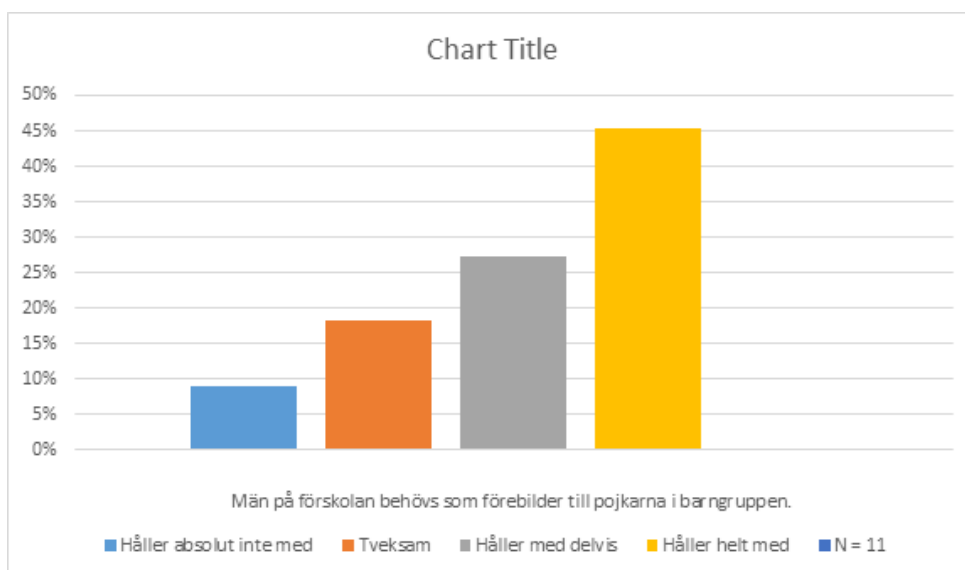
Även pedagoger på bägge förskolorna fick göra enkätundersökningen, dels för att se om de känner likadant som pedagogerna i den tidigare forskningen men framför allt för att se vad för förväntningar de har på män i förskolan i dagsläget. Resultaten från bägge förskolorna visar upp ett relativt jämt medelvärde mellan skolorna. Vi har valt att jämföra de påståenden som fick mest olika svar.

Män på förskolan behövs som förebilder till pojkarna i barngruppen

Förskola B - Den mindre orten

Förskola A - Staden

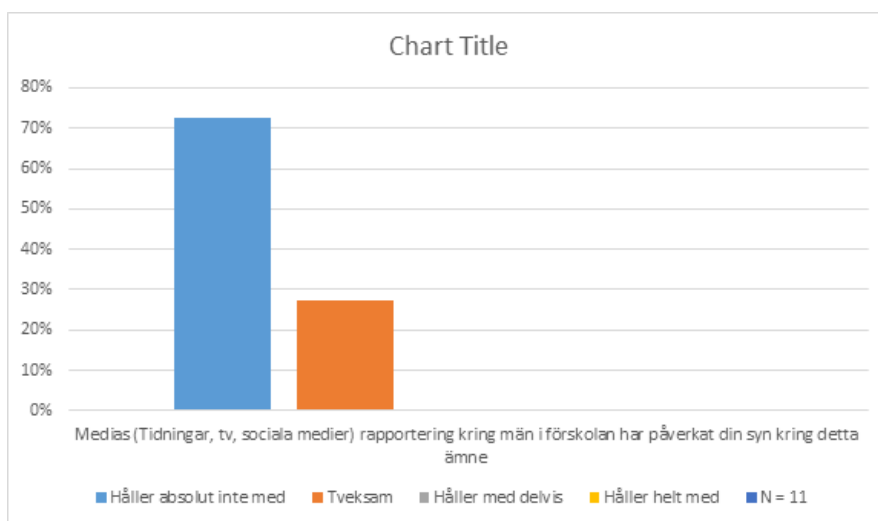
Av dessa resultat kan vi se att oavsett om verksamheten låg inne i stad eller på en mindre ort, så svarade ungefär hälften av pedagogerna på bägge förskolorna att män behövs som förebilder till pojkarna. Detta resultat bekräftar bland annat Brownhill (2014) och Pruitt (2015) som tar upp i sin forskning att en populär åsikt är att män anses behövas till pojkarna i förskolan.

“Flickor kan också behöva en manliga person som de kan lita på och därför är det viktigt för både pojkar och flickor att det finns manliga och kvinnliga förskollärare.” - svar från pedagog.

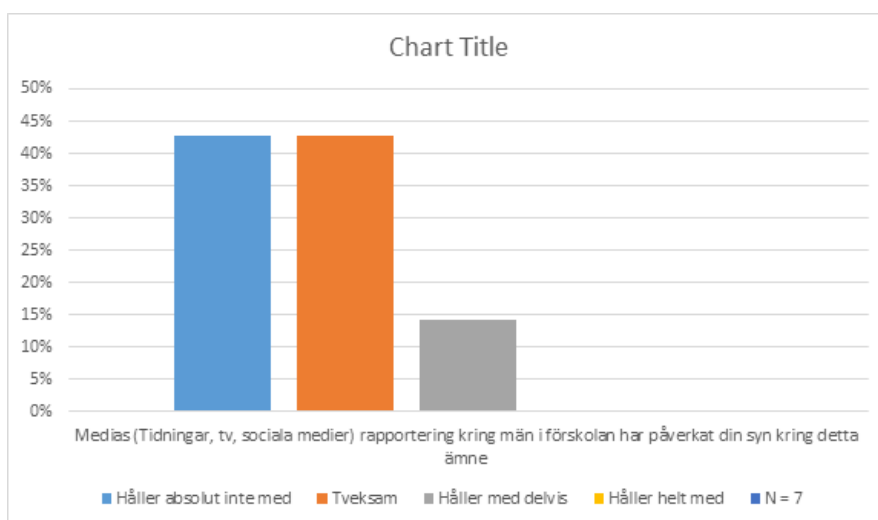
Om vi nu med detta svar tittar på resultatet igen så kan vi göra ett antagande att de som svarat “håller delvis med” tänker på samma sätt och därför menar att män behövs för alla barn vilket Hedlin och Åberg (2013) berör i sin text.

Medias (Tidningar, tv, sociala medier) rapportering kring män i förskolan har påverkat din syn kring detta ämne

Förskola A - Staden

Förskola B - Den mindre orten

Första skillnaden vi kunde upptäcka var att ingen pedagog från förskola A ansåg sig blivit påverkad av medias rapporteringar om män i förskolan medan en pedagog från förskola B ansåg sig ha blivit delvis påverkad.

Eftersom förskola A i staden bestod av ett större arbetslag förväntade vi oss en bredare variation i svaren. Därför blev vi smått överraskade när majoriteten inte höll med påståendet och över en fjärdedel kände sig tveksamma medan förskola B den mindre orten höll en mer jämn nivå i vardera svars-kategorier. Med detta resultat gör vi antagandet att majoriteten av pedagogerna inte håller med Pruitt (2015) om att den stora sociala kontexten, där bland annat media ingår, påverkar både organisationer och individer, inte bara utanför utan även inuti förskolan.

Övriga kommentarer från pedagoger var att det behövs fler män i förskolan och att det inte spelar någon roll ifall förskolläraren är en kvinna eller en man då det inte ska vara någon skillnad mellan könen. En pedagog uttryckte en undran om denna undersökning var från 1800-talet, vilket vi tolkar som att personen i fråga, precis som en förälder, hade svårt att förstå att sådana förväntningar fortfarande kan existera i samhället. Dessa svar visar upp ett mer könsneutralt tänk än de övriga svaren eftersom de tar för givet att man ska se till personen och inte könet. Samtidigt visar detta återigen att denna undersökning är viktig för att ta reda på hur det egentligen ser ut i samhället kring synen på män i förskola.

4.2. Intervju

Vi valde som sagt att använda oss av samma frågor i intervjun som vi hade använt oss av i enkäten (bilaga 2). Vi intervjuade två förskollärare, en från varje förskola som deltar i undersökningen. Vi har valt att kalla dem för förskollärare Maggie från förskola B Den mindre orten och förskollärare Lisa på förskola A Staden. Under intervjuerna fick vi fördjupade tankar kring frågorna som vi ställde och hur de ansåg synen på män i förskolan var. Vi har valt att lyfta de påståenden som de intervjuade fördjupade sina tankar lite extra runt och som vi anser berör tidigare forskning. Samtidigt har vi valt att fokuserar mindre kring svaren där det har lämnats korta, likvärdiga svar där det inte går att jämföra.

Det första påståendet som vi har valt att jämföra svaren på är påståendet kring att media påverkar ens åsikter. De intervjuade visade olika uppfattningar kring hur media har påverkat dem kring synen på män i förskola.

“... men det är klart att det påverkar om det händer saker men man behöver liksom inte tro att alla beter sig illa. Jag tror säkert att det finns kvinnliga förskollärare som gör konstiga saker också.” – Maggie, förskola B, den mindre orten.

“...Nej, absolut inte, jag har min uppfattning och den lilla procenten som det talas om har inte påverkat mig... Ett tag var det faktiskt synd om manliga förskollärare när det stod mycket om det i tidningarna. När man vet vilka fina människor man jobbat med själv genom åren som kan få misstankar mot sig av föräldrar som läser om sådana fall. Det har jag aldrig varit med om men det skulle kunna hända och det tycker jag är hemskt.” – Lisa, förskola A, staden.

Både Lisa och Maggie berör att det är orättvist att peka ut alla männen när något dåligt inträffar. Lisa anser sig inte blivit påverkad av media medan Maggie säger att det är klart att man blir påverkad även om hon inte börjar gå runt och misstänka andra pedagoger på grund av det som syns i media. Bägge visar upp ett medlidande för de män som arbetar inom förskola och som kan tvingas möta misstänksamhet från föräldrar. Båda stärker Pruitts (2015) tankar kring att det finns en diskurs av misstänksamhet samt hur media till viss del bidrar till denna misstänksamhet. Maggie har samma argument som de kvinnliga pedagogerna i Pruitts undersökning som säger att det i samhället finns en skräck för pedofiler på förskolor som i regel riktas mot männen även om det lika troligt kan finnas kvinnliga pedofiler.

Det andra påståendet som vi har valt att jämföra svaren på är om män behövs som förebild till pojkar.

‘‘Hmm.... Män behövs som förebilder till alla barn inte bara pojkar’’

– Maggie, Förskola B, den mindre orten.

‘‘ Inte till pojkarna utan till barnen. Jag tänker att alla sorters förebilder behövs till barnen, och då menar jag olika sorters människor med olika sorters erfarenheter som behövs. Sen kan det ju så klart finnas familjer där barn saknar en manlig förebild. Kärnfamiljen är ju inte lika vanlig nu som förr och i vissa familjer kanske det inte heller finns en morfar eller annan person som kan agera som förebild åt barnen och i så fall kan det naturligtvis vara bra att det finns en man på förskolan. Men som sagt är det olika människor med olika erfarenheter i bagaget som behövs’’ - Lisa, Förskola A, staden

Det vi kan se utifrån Maggies och Lisas svar är att bägge prioriterar att män inom förskolan ska vara förebilder för alla barn och inte för något speciellt kön. Lisa ifrågasätter påståendet, som bland annat både Brownhill (2014) samt Åberg och Hedlin (2013) berör, att män i förskolor behövs till familjer där barnen har kontakt med bara en förälder. Lisa tar upp att barnen kan hitta andra manliga förebilder i sin närhet, som släktingar eller kanske en granne, och att män som förebilder i den bemärkelsen först blir aktuella när dessa saknas. Vidare stärker Lisa Åberg och Hedlin, (2013) argument att fokus inte bör ligga på att få in fler män utan att skapa arbetslag som är blandade i både kön, ålder, erfarenheter och kulturer.

Vidare vill vi ta med att Maggie säger i sin intervju att det är viktigt att fler män utbildar sig. Många killar går barn och fritid på gymnasiet men det är få som utbildar sig

vidare till förskollärare. Lisa påpekar att mer män i förskolan kommer få en positiv påverkan på verksamheten.

5. Diskussion/analys av resultat

Vi som gjort denna studie känner igen oss i det mesta som Lisa och Maggie tar upp i sina svar. Vi har den uppfattningen att de flesta pedagoger, med några få undantag, tänker på samma sätt. Vi ska nu titta närmare på resultaten och jämföra dem med den tidigare forskningen samt våra egna erfarenheter för att se vad vi kan analysera av materialet. Vårt syfte med denna studie var att få en inblick hur synen på män i förskola är samt hitta föreställningar och eventuella omedvetna förväntningar som finns kring dessa män.

Resultat av påståendet "*Män på förskolan behövs som förebilder till pojkarna i barngruppen.*" visar att den dominerande åsikten från både föräldrarna och pedagogerna på förskolorna som deltog i undersökning tyckte att män behövs som förebilder till pojkarna i barngruppen och att det inte var några större skillnader på vilken ort förskolan låg. Som det tidigare har nämnts stärker detta Hedlin och Åbergs (2013) och Brownhills (2014) tankar kring att det är en åsikt bland allmänheten att män behövs för pojkarna på förskolan. Resultatet visar att det fortfarande finns en stereotypisk bild att män ska vara en modell för pojkarna på förskolan samt att de uppfattningar om män som fanns för över 16 år sedan i Sumsions (2000) undersökning fortfarande dröjer sig kvar i samhället. I resultatdelen gjorde vi ett antagande att de som svarat att de höll med delvis menade att männen behövs som förebilder åt alla barn. Vi kopplar även dessa åsikter till att det finns en uppfattning att män överlag ska vara förebilder på förskolan till hur Nordberg (2005) beskriver hur män inom förskolan förväntas tillföra verksamheten vissa delar och uppleva verksamheten samt förskolemiljön på ett liknande sätt bara för att de kategoriseras som män. Resultaten var väldigt lika varandra fast det bara fanns män på en av förskolorna och det kan visa att oavsett om det finns män eller inte på förskolan finns det ändå en risk att genusmönster existerar och förväntningar mot män inom förskolan fortsätter skapa skillnader mellan män och kvinnor på förskolan.

Intervjuerna gav oss ett mer fördjupat svar till detta påstående där de intervjuade trycker på att män behövs som förebilder åt både pojkar och flickor. De intervjuades

svar pekar på att de ser männen utifrån individen istället för könet vilket visar att det finns ett jämställt tänk hos pedagogerna.

Vi skrev i början av denna studie att även vi har mötts av förväntningen att vi ska bli en modell för hur män ska agera och vara och att vissa pedagoger haft förväntningen att vi ska sparka boll med barnen. Den ena av oss har ett intresse för bollsport medan den andra inte har det men har trots det ändå möts av den förväntningen. Dessa erfarenheter kan vi även koppla till hur Brownhill (2014) skriver om hur olika roller och beteenden som de män som förskolläraren väljer att använda sig av handlar inte bara om hur situationen är utan även anpassar sig efter hur andra förväntar sig hur de ska agera i situationer.

Kring påståendet *hur media har påverkat synen kring män inom förskolan* visar sig resultat från de två förskolorna att det inte finns någon bestämd åsikt. Resultaten från föräldrarna visar att det är en minimal skillnad mellan den mindre orten och staden. Vi tolkar resultaten från enkäterna och intervjuerna att media har en viss inverkan kring synen på män i förskolan men att folk ändå tycker att män ska finnas på förskolan.

Pedagogerna visade upp en större skillnad i sina svar. På förskola A ansåg majoriteten att de inte blivit påverkade alls av medias rapporteringar. På förskola B tyckte cirka två av fem pedagoger att de inte blivit påverkade av media men skillnaden mot förskola A är att även lika många pedagoger var tveksamma till om media hade påverkat dem. Resultaten kan även stödjas med hur de intervjuade från de båda förskolorna diskuterade ämnet. Där Maggie från förskola B höll med påståendet litegrann och menade att det är självklart att man blir påverkad även om hon inte låter det påverka hennes arbetssätt medan Lisa från förskola A menar att hon bygger sin syn på män av egna erfarenheter och inte låter media påverka henne.

Vi har olika erfarenheter av hur media har påverkat synen på män i förskolan. En av oss har upplevt det Pruitt (2015) benämner som en diskurs av misstänksamhet i samband med att media uppmärksammade flera fall av övergrepp och liknande på olika förskolor. Efter påtryckningar från föräldrar, som fått en stark oro av medias rapporteringar blev han utesluten från vissa sysslor på förskolan. Detta stärker den oro vi kände inför att söka till förskolläraryrket, att vi hela tiden möts av rädslan för att en man på förskola kan vara en pedofil, vilket alla tidigare forskningar tar nämner.

Kring påståendet *“Det behövs inga män som förskollärare för de kvinnliga klarar av allt ändå”* visar resultatet att skillnader mellan Förskola A och Förskola B. På förskola A höll alla föräldrarna absolut inte med påståendet medan på förskola B var det mer olika

åsikter kring påståendet. Majoriteten höll inte med påståendet eller var tveksam och ungefär en fjärdedel av föräldrarna höll helt med eller delvis påståendet. Detta bekräftar att föräldrar efterfrågar ett mer könsblandat arbetslag, precis som både Sumsion (2000) samt Hedlin och Åbergs (2013) nämner i sin forskning. Detta visar att vi är på väg bort från det könsstereotypiska mönstret att förskola var ett arbete för kvinnor som vi har växt upp med och att detta resultat påvisar att förskolan ska vara en arena för jämställdhet. Resultatet visar även att det är viktigt som Maggie lyfter i sin intervju att fler män behöver utbilda sig till förskollärare för att kunna nå den jämställdheten som förskolan eftersträvar.

Påståendet "*En man som förskollärare ska kunna snickra eller laga saker*" visade upp ett resultat med en skillnad mellan förskolorna. Förskola A där det finns män som förskollärare anser ungefär en fjärdedel av föräldrarna att de helt håller med att män ska kunna snickra och laga saker medan föräldrarna på Förskola B som inte har några män som förskollärare är det ingen som helt håller med att de ska kunna snickra. Detta resultat visar att Hedlin och Åbergs (2013) forskning stämmer in på hur allmänna genus förväntningar mot män i förskolan fortfarande finns bland föräldrar. Att folk till en viss del fortfarande har förväntan att män ska kunna snickra och laga saker anser vi är orsaken att männen blir alltiallor på förskolan (Hedlin och Åberg, 2013). Det vi finner intressant och lika förvånade i detta resultat är att på förskolan där det fanns män som förskollärare ansåg vissa av föräldrarna att de skulle kunna snickra och laga saker men på förskolan där det inte fanns någon man som förskollärare ansåg ingen förälder att de skulle kunna snickra och laga som något krav. Annars brukar en sådan förväntan i regel finnas hos dem som inte har någon modell att utgå från.

Samtliga forskningsartiklar och forskningsrapporter tog upp pedagogers samt blivande pedagogers upplevda förväntningar från folk kring manliga och kvinnliga egenskaper medan vi fokuserade mer på själva männen i förskolan och vad folk anser om dem. Därför använde vi *Man i förskola* eller *Män som förskollärare* eller liknande i våra påståenden i enkäten. Trots detta blev många av svaren utformade efter *manliga* begrepp vilket vi tolkar som att även om folk är positiva till män i förskolan och strävar efter en jämlik samt könsneutral förskola finns det fortfarande könsbundna roller i vardagen som blivit en norm och som inte märks, vilket motverkar målen.

På grund av vår begränsade tid för denna undersökning fann vi det svårt för oss att göra en djupare analys av resultatet, där vi till exempel hade kunnat studera varje individs svar och eventuellt fått fram fler skillnader i svaren. Kanske hade vi då upptäckt en skillnad mellan männens och kvinnornas svar i enkäterna.

6. Slutsats av studien

Genom diskussionen av resultatet har vi fått följande svar på våra forskningsfrågor.

6.1. Hur ser synen ut på män som arbetar i förskolan?

Överlag anser vi att vårt insamlade material visar att det finns en positiv syn på män i förskola. Inga större skillnader upptäcktes mellan orterna och varken mellan föräldrar och pedagoger. Det vi även har kunnat urskilja från materialet är att det fortfarande finns en förväntan hos föräldrarna mot könet män som arbetar inom förskolan och inte mot män som lärare. Pedagogerna däremot visade upp en förbättring kring att tänka jämställt. Den tidigare forskning beskrev några av de förväntningar som finns mot män inom förskolan och några delar av dem har vi funnit i enkätundersökningen. Precis som att kvinnor kan mötas av tvivel inom mansdominerade yrken, exempelvis skogsarbetare eller brandman, möts männen ibland av granskning kring deras kompetens och lämplighet inom förskolan. Det är en lång väg att gå inom förskolan att få en verksamhet som inte har några förväntningar eller åsikter mot män som arbetar inom eller ska börja arbeta inom förskolan. Vägen är lång att gå därför att män som arbetar som förskollärare är fortfarande få och därför känns det ännu som ett nytt fenomen som kan kännas skrämmande för vissa. Av den orsaken är det viktigt, som flera pedagoger säger att fler män söker sig till yrket så att vi kan få den jämställdheten mellan könen som enligt Lpfö (2016) ska prägla verksamheten.

6.2. Påverkar media hur allmänheten ser på män i förskolan?

Vi menar att svaren pekar mot att media har en påverkan hos människor även om de inte låter den påverkan styra deras syn på männen som arbetar i förskolan. En oro kan väckas hos föräldrar när det uppkommer mycket negativa nyheter i media kring män inom förskolan. En oro som blir starkare på grund av att männen är få och ovanliga inom förskolan. Medias påverkan i den stora sociala kontexten är något vi anser folk behöver uppmärksamma mer kring. Vi lyfter även Pruitts (2015) åsikt om behovet att göra folk mer medvetna om den sociala konstruktionen av kön för att de ska kunna förstå de underliggande spänningarna som finns kring knutpunkten mellan den sociala konstruktionen av kön och förskolan.

Vår studie har gett oss en inblick hur synen på män i förskola kan vara och vi har hittat en liten del av de föreställningar samt eventuella omedvetna förväntningar som finns kring dessa män. Detta har vi funnit både intressant och nödvändigt, bland annat för att det fanns både pedagoger och föräldrar som inte trodde att dessa åsikter fortfarande fanns och ansåg att undersökningen var onödig. SKL (2015) bedömer att fler undersökningar behöver göras inte bara kring män utan även om kvinnor i förskolan eftersom de sociala sammanhangen är av stor vikt i dessa undersökningar. Eftersom de flesta undersökningar, inkluderad vår egen, har varit i liten skala så har det varit svårt att få fram några allmänna slutsatser från resultaten. Därför rekommenderar SKL (2015) att en större studie över en längre tid bör utföras för att exempelvis svara på om människans situation i förskolan blivit sämre eller bättre samt om människans intåg i förskolan har bidragit till mer stereotypisering eller mer jämställdhet. På grund av att denna studie var av en liten skala kan den därför inte ge en korrekt bild kring synen på män inom förskolan och därför håller vi med SKL att mer forskning behövs.

6.3. Vidare forskning

Ifall någon känner sig inspirerad att göra en liknande undersökning kan vi rekommendera att kontakta kommun för att få möjligheten att få hjälp med tolk för att kunna erbjuda undersökning på flera olika språk. Tänk även på hur ni tar kontakt med potentiella deltagare. Att ringa och få en direktkontakt anser vi vara den bästa metoden. Denna studie skulle behöva göras i större skala med fler förskolor, kanske på flera olika orter i hela Sverige för att få en bredare empiri och större inblick i synen på män i förskolan.

7. Referenser

- Birgerstam, P. (red.) (1997). *Kvinnligt och manligt i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Bjørndal, C.R.P. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.
- Brownhill, S. (2014). 'Build me a male role model!' A critical exploration of the perceived qualities/characteristics of men in the early years (0–8) in England. *Gender & Education*, 26(3), 246-261. doi:10.1080/09540253.2014.901723
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Connell, R. (1999). *Maskuliniteter*. Göteborg: Daidalos.
- Ejlertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik*. (2. [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Havung, M. (2000). *Anpassning till rådande ordning: en studie av manliga förskollärare i förskoleverksamhet*. Diss. Lund : Univ.. Malmö.
- Hedlin, M. & Åberg, M. (2013) *The call for more male preschool teachers: echoed and questioned by Swedish student teachers*, *Early Child Development and Care*, 183:1, 149-162
- Leijnse, E. (2016, 25 september). I tidningen: *Män i förskolan=sexuella övergrepp*. Sydsvenskan. Hämtad den 28 oktober 2016 klockan 09:00 från <http://www.sydsvenskan.se/2016-09-25/misstankar-om-overgrepp-skrammer-bort-man-fran-forskolan>
- Nationella Sekretariatet för genusforskning. (u. å.) *Om kön och genus*. Hämtad 11 oktober 2016 09:38 från <http://www.genus.se/kunskap-om-genus/om-kon-och-genus/>
- Nordberg, M. (2005). "Velournissar" och "riktiga män" - två manliga könsformeringar i förskolan. Baagøe Nielsen, S. & Nordberg, M., *Manlighet i fokus: en bok om manliga pedagoger, pojkar och maskulinitetsskapande i förskola och skola* (s. 67-94). (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Olsson, M. (2012, 1 maj). *Vilken (köns)roll spelar män i förskolan?* Pedagogiska magasinet. Hämtad den 2016-11-30 13:13 från <http://www.lararnasnyheter.se/pedagogiska-magasinet/2012/05/01/vilken-konsroll-spelar-man-forskolan>

Organisation for Economic Cooperation and Development. (2006). *Starting Strong II: Early Childhood Education and Care*. OECD Publishing

Pruit, J. C. (2015). Preschool Teachers and the Discourse of Suspicion. *Journal of Contemporary Ethnography*, 44(4), 510-534.

Riddersporre, Bim (2010). Ledarskap i förskolan. I B. Riddersporre & S. Persson (Red.), *Utbildningsvetenskap för förskolan*. (s. 61-79) Stockholm: Natur och Kultur.

Skolverket (2016a). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. ([Ny, rev. utg.]). Stockholm:

Skolverket (2016b). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2016*. (3., kompletterade uppl.) Stockholm: Skolverket.

Sommer, D., Pramling Samuelsson, I. & Hundeide, K. (2011). *Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik*. (1. uppl.) Stockholm: Liber

Sumsion, J. (2000). Negotiating "Otherness": A Male Early Childhood Educator's Gender Positioning. *International Journal Of Early Years Education*, 8(2), 129-140

Sundström, U. (2013, 28 februari). "Viktigt att få in män i förskolan" Lärarnas tidning. Hämtad den 2016-11-30 13:06 från <http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2013/02/28/viktigt-fa-man-forskolan>

Svaleryd, K. (2003). *Genuspedagogik: en tanke- och handlingsbok för arbete med barn och unga*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Sveriges Kommuner och Landsting, (2015). *Män i förskolan: En kunskapsöversikt*

Vetenskapsrådet (2011). *God forskningssed* [Elektronisk resurs]. Stockholm: Vetenskapsrådet. Hämtad den 3 november 2016 12:13 från <https://publikationer.vr.se/produkt/god-forskningssed/>

Bilagor

Bilaga 1 - Brev till förskolechefer

Version 1

Synen på manliga förskollärare - en genusstudie

Vi är två studenter som gör vår sista termin på Förskolläraryrket vid Högskolan i Gävle. Vi ska denna termin göra ett självständigt examensarbete, utifrån ett genusperspektiv och skulle vara tacksamma om vi får möjligheten att göra detta arbete på er förskola. Syftet med studien är att få en djupare förståelse kring de förväntningar som kan existera kring manliga förskollärare.

Tanken är att vi ska skicka ut digitala enkäter med påståenden kring manliga förskollärare, till bägge föräldrar på 1-2 avdelningar (beroende på storleken av barngruppen), och förskollärare på två förskolor, där deltagarna får kryssa i om de håller med påståendet eller inte. Likaså kommer det finnas plats för att motivera sitt svar om man känner för det. Vi kommer skicka er en länk till hemsidan som undersökningen kommer äga rum på. Hemsidan är designad så att man enbart kan svara en gång från sin dator eller mobil. Det finns möjlighet att avbryta och fortsätta senare med undersökningen om man vill men när man väl har skickat in svaren i slutet kommer man inte in igen. Detta verktyg begränsar att folk svarar flera gånger samtidigt som de förblir anonyma då vi inte kan se vem som svarat vad.

Vi önskar även intervjua en förskollärare på varje förskola som är med i undersökningen, om vad hen anser och tycker kring dessa påståenden, och vi skulle uppskatta om någon i personalen kan tänka sig att ställa upp på detta. Tanken är att föräldrar av bägge könen ska svara separat på var sin enkät. Vi söker i första hand förskolor som inte har eller haft minimalt erfarenheter av manliga förskollärare.

Vi kommer använda oss av de forskningsetiska principer som tagits fram av Vetenskapsrådet. Detta innebär att allt deltagande är frivilligt och materialet som samlas in kommer användas konfidentiellt både vid insamlandet samt vid redovisningen av detta arbete för att sedan efter avslutad kurs förstöras. Eftersom detta arbete inte innefattar barnen på förskolorna i fråga så kommer vi inte skicka ut några tillståndsblanketter till föräldrarna men däremot en kortfattad text om vad arbetet ska handla om.

Resultatet av denna undersökning kommer att redovisas i vårt självständiga arbete under slutet av höstterminen 2016. Alla deltagande förskolor kommer bli erbjudna var sitt exemplar av arbetet.

Vi hoppas att ni känner att ni vill ställa upp i denna undersökning men vi känner samtidigt en plikt att förvarna att det kan hända att vi blir tvungna att tacka nej till er beroende på hur många som ställer upp i undersökningen. Även om fler förskolor skulle kunna ge en mer rättvis syn av verkligheten så måste vi begränsa oss i vårt arbete så att analysen av arbetet inte drabbas, exempelvis på grund av tidsbrist.

Har ni några frågor kring vårt arbete så är ni välkomna att kontakta oss eller vår handledare för mer information

Handledare
Calle Carling   ccg@hig.se
Studenter
Hans Malmqvist   ofk13hmt@student.hig.se
Jonas Ask   ofk12jak@student.hig.se

Med vänliga hälsningar
Jonas Ask och Hans Malmqvist

Version 2

Många verkade missförstå vårt mail och trodde vi i första hand sökte skolor med Män som förskollärare. Därför gjorde vi ett förtydligande i det fjärde stycket som berör detta.

Synen på manliga förskollärare - en genusstudie

Vi är två studenter som gör vår sista termin på Förskolläraryrket vid Högskolan i Gävle. Vi ska denna termin göra ett självständigt examensarbete, utifrån ett genusperspektiv och skulle vara tacksamma om vi får möjligheten att göra detta arbete på någon av era förskolor. Syftet med studien är att få en djupare förståelse kring de förväntningar som kan existera kring manliga förskollärare.

Tanken är att vi ska skicka ut digitala enkäter med påståenden kring manliga förskollärare, till bägge föräldrar på 1-2 avdelningar (beroende på storleken av barngruppen), och förskollärare på två förskolor, där deltagarna får kryssa i om de håller med påståendet eller inte. Likaså kommer det finnas plats för att motivera sitt svar om man känner för det. Vi kommer skicka er en länk till hemsidan som undersökningen kommer äga rum på. Hemsidan är designad så att man enbart kan svara en gång från sin dator eller mobil. Det finns möjlighet att avbryta och fortsätta senare med undersökningen om man vill men när man väl har skickat in svaren i slutet kommer man inte in igen. Detta verktyg begränsar att folk svarar flera gånger samtidigt som de förblir anonyma då vi inte kan se vem som svarat vad.

Vi önskar även intervjua en förskollärare på varje förskola som är med i undersökningen, om vad hen anser och tycker kring dessa påståenden, och vi skulle uppskatta om någon i personalen kan tänka sig att ställa upp på detta. Tanken är att föräldrar av bägge könen ska svara separat på var sin enkät.

Vi söker i första hand förskolor som inte har eller haft minimalt erfarenheter av manliga förskollärare och kommer göra ett urval bland de förskolor som vill ställa upp. Tanken med att vi bara vill ha förskolor med minimal erfarenhet av manliga förskollärare är för vi tror det bli en mer allmän bedömning då. Om det finns en manlig lärare på plats kan det hända att han blir modellen de går efter och eftersom varje person är unik så blir det i så fall ingen allmängiltig syn tror vi.

Vi kommer använda oss av de forskningsetiska principer som tagits fram av Vetenskapsrådet. Detta innebär att allt deltagande är frivilligt och materialet som samlas in kommer användas konfidentiellt både vid insamlandet samt vid redovisningen av detta arbete för att sedan efter avslutad kurs förstöras. Eftersom detta arbete inte innefattar

barnen på förskolorna i fråga så kommer vi inte skicka ut några tillståndsblanketter till föräldrarna men däremot en kortfattad text om vad arbetet ska handla om.

Resultatet av denna undersökning kommer att redovisas i vårt självständiga arbete under slutet av höstterminen 2016. Alla deltagande förskolor kommer bli erbjudna var sitt exemplar av arbetet. Vi hoppas att ni känner att ni vill ställa upp i denna undersökning.

Har ni några frågor kring vårt arbete så är ni välkomna att kontakta oss eller vår handledare för mer information

Handledare

Calle Carling

ccg@hig.se

Studenter

Hans Malmqvist

ofk13hmt@student.hig.se

Jonas Ask

ofk12jak@student.hig.se

Med vänliga hälsningar

Jonas Ask och Hans Malmqvist

Bilaga 2 – Enkätfrågor

Synen på män en genus studie Föräldrar Grupp B

Synen på män i förskolan. En genus studie av Jonas Ask & Hans malmqvist

Hej och tack för att ni tar er tid att delta i denna undersökning.

Denna enkät är helt frivilligt men vi uppskattar högt ju fler svar vi får in då det kan ge oss en klarare syn i genusfrågan. Vi räknar med att det kommer ta mellan 5 till 10 minuter att genomföra

I denna enkät kommer ni få ett antal påståenden kring vad en man på förskola kan förväntas göra och ni ska svara om ni håller med eller inte till de olika påståendena. Påståendena är baserade på insamlat material från tidigare forskning kring män i förskola. På sista sidan kommer ni ha möjlighet, om ni vill, att tillägga eller förtydliga om något i era svar.

Svaren kommer vara helt anonyma och behandlas med största sekretess i linje med Vetenskapsrådets regler kring forskning. Så tveka inte att svara vad ni verkligen tycker.

Vi vill ha svar från samtliga vårdnadshavare så vi uppskattar om ni kan undvika att göra den tillsammans för att kunna få en bredare syn i undersökningen.

Sida 2

Vilket kön har du som deltar *

	Kvinna	Man	Annat
Svar	☐	☐	☐

Sida 3

En man som förskollärare kan arbeta på en småbarns avdelning (1-3 år).

	håller absolut inte med	tveksam	håller med delvis	håller helt med
Svar	☐	☐	☐	☐

En man som förskollärare kan följa med in och hjälpa barnen på toaletten vid behov

	Håller absolut inte med	Tveksam	Håller med delvis	håller helt med
Svar	☐	☐	☐	☐

En man som förskollärar kan vara själv med barn

Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med
Svar

En man som förskollärare ska kunna snickra eller laga saker

Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med
Svar

En man som förskollärare kan byta blöjor på barnen

Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med
Svar

Sida 4

En man som förskollärare känns mer seriös ifall den har partner?

Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med
Svar

En man som förskollärare känns mer seriös ifall den har familj

Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med
Svar

En man som förskollärare kan byta blöjor lika ofta som en kvinnlig.

Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med
Svar

Män på förskolan behövs som förebilder till pojkarna i barngruppen.

Svar   Håller absolut inte med   Tveksam   Håller delvis med   Håller helt med

○   ○   ○   ○

Det behövs inga män som förskollärare för de kvinnliga klarar av allt ändå.

Svar   Håller absolut inte med   Tveksam   Håller delvis med   Håller helt med

○   ○   ○   ○

Sida 5

En man som förskollärare behövs för tunga lyft

Svar   Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med

○   ○   ○   ○

Män behövs som förskollärare för att hantera stökiga barn

Svar   Håller absolut inte med   Tveksam   Håller med delvis   Håller helt med

○   ○   ○   ○

Förskollärare av bägge könen behövs för att skapa en jämställd miljö för barnen att vistas i.

Svar   Håller absolut inte med   Tveksam   Håller delvis med   Håller helt med

○   ○   ○   ○

En man som förskollärare kan arbeta på en avdelning för barn mellan 3-6 år

Svar   Håller absolut inte med   Tveksam   Håller delvis med   Håller helt med

○   ○   ○   ○

Medias (Tidningar, tv, sociala medier) rapportering kring män i förskolan har påverkat din syn kring detta ämne

	Håller absolut inte med	Tveksam	Håller delvis med	Håller helt med
Svar	☐	☐	☐	☐

En man som förskollärare ska kunna trösta barn.

	Håller absolut inte med	Tveksam	Håller delvis med	Håller helt med
Svar	☐	☐	☐	☐

Sida 6

Något som du vill lyfta mer om synen på män som förskollärare

» [Redirection to final page of WebbEnkäter](#)

Bilaga 3 – Infobrev till avdelningar

Hej

Vi heter Hans Malmqvist och Jonas Ask och gör vår sista termin på förskolläraryrket.

Vi gör just nu ett forskningsprojekt kring förskolläraryrket utifrån ett genusperspektiv där vi vill veta vad ni föräldrar tycker om män som förskollärare.

Genus är en viktig del för att hjälpa Sverige i sin utveckling till en mer jämlikt och jämställt samhälle vilket gör ert deltagande i denna undersökning väldigt viktigt. Vi uppskattar därför väldigt högt om ni tar er tid att svara på vår enkät som kommer att skickas ut till er.

Enkäten är helt anonym och kommer ta ungefär 5-10 minuter att göra. Vi vill ha svar från samtliga vårdnashavare till barnen på denna avdelning så är ni två ska ni svara på varsin enkät.